

REGULAMIN - MATERIAŁY TEMATYCZNE

62.

OGÓLNOPOLSKI MŁODZIEŻOWY
KONKURS FILATELISTYCZNY

„OLEŚNICA – MIASTO KSIĄŻĘCE”

OPRACOWAŁ: ADAM SZULER

OLEŚNICA ŚLĄSKA 2023

**POLSKI ZWIĄZEK FILATELISTÓW
OKRĘG POMORSKI W GDAŃSKU
GŁÓWNA KOMISJA DS. FILATELISTYKI MŁODZIEŻOWEJ**

**62. OGÓLNOPOLSKI
MŁODZIEŻOWY KONKURS FILATELISTYCZNY
„OLEŚNICA – MIASTO KSIĄŻĘCE”**

REGULAMIN

MATERIAŁY TEMATYCZNE

**OPRACOWAŁ
ADAM SZULER**

ISBN 978-83-942533-4-9

OLEŚNICA ŚLĄSKA 2023

NAJPIERW BYŁ MARATON

Pierwsze Młodzieżowe Koło Filatelistów jest 2 lata starsze od PZF-u. Otóż w 1948 roku w Szkole Podstawowej Nr 1 w Rzeszowie zajęcia z dziećmi prowadził już wtedy Antoni Gromski (na zdjęciu) – filatelista, który z zawodu był nauczycielem i instruktorem harcerskim.

Jednak zorganizowany młodzieżowy ruch filatelistyczny w Polsce przypada na lata pięćdziesiąte po II wojnie światowej i ma swoją historię równoległą z powstaniem Polskiego Związku Filatelistów. Z racji tego, że zbieranie znaczków przez młodzież miało (i obecnie ma także) znaczenie niezmiernie ważne tak ze względów dydaktycznych, jak i wychowawczych oraz pogłębiało wiadomości z wielu dziedzin nauki, to Polski Związek Filatelistów nawiązał w tamtym czasie współpracę z Ministerstwem Oświaty. Jej celem było wprowadzenie filatelistyki do szkół poprzez zakładanie Szkolnych Kół Filatelistów.

Prasa związkowa również wyszła naprzeciwko zapotrzebowaniu i od numeru 10 (13) w 1955 roku utworzono na łamach „Filatelisty” rubrykę pt. „Młody filatelista”, w której w przystępnej formie wyjaśniano młodym i początkującym zbieraczom wszelkie problemy filatelistyczne. Dodatkowo ZG powołał Komisję Młodzieżową. Została ona utworzona zarówno centralnie jak i na szczeblu Oddziałowym. Ich działalność, przy współpracy z liczną rzeszą pedagogów, instruktorów i społecznych aktywno młodzieżowego pozwoliła na wypracowanie wzorców i właściwych metod pracy z młodzieżą garnącą się do filatelistyki.

Jej dynamiczny rozwój wśród młodzieży nastąpił mniej więcej od 1959 roku, kiedy stała się ona znacząca w działalności związku. Dziesięć lat później zapoczątkowano również cykl drukowanych materiałów szkoleniowych i organizacyjnych mających ułatwić pracę z młodzieżą. Najpierw ukazało się opracowanie Zygmunta Wiatrowskiego „Zarys metodyki pracy filatelistycznej w kole młodzieżowym PZF” (1969) a później poradnik instruktora autorstwa wyżej wspomnianego Antoniego Gromskiego pt. „Młodzieżowe koło filatelistyczne” (1972).

Obecnie młodzież w Polskim Związku Filatelistów jest skupiona w Młodzieżowych Kołach Filatelistów, które działają przy szkołach, domach kultury i świetlicach. To tam opiekunowie i nauczyciele (zrzeszeni jak i niezrzeszeni w PZF) wprowadzają ich w świat znaczków zagłębiając się w arkany filatelistyki. Niemniej jednak najważniejszym wydarzeniem dla uczestników tych zajęć w każdym roku szkolnym oraz sprawdzianem zdobytej wiedzy filatelistycznej jest Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny. Od 1962 roku młodzież zrzeszona w PZF ma możliwość uczestniczenia w tym konkursie, organizowanym każdego roku przez Komisję ds. Filatelistyki Młodzieżowej Zarządu Głównego PZF. Do 1977 roku jego nazwa brzmiała „Maraton Filatelistyczny”, w latach 1977-1981 rozgrywany był jako „Olimpiada Filatelistyczna”, a ostatnio – jako „Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny”.

Pierwsza edycja młodzieżowego współzawodnictwa odbiegała znacznie od obecnego i była rozciągnięta w czasie gdyż toczyła się przez prawie półtora roku w latach 1962-1963. Polegała na indywidualnym bądź grupowym rozwiązywaniu zadań i dostarczaniu odpowiedzi do jednostek terenowych PZF. Treścią pierwszego zadania była droga listu od skrzynki pocztowej do adresata, drugiego – znaczek „Polska Nr 1”, a trzeciego – znaczki PRL o tematyce historycznej, przyrodniczej i krajoznawczej oraz motywy ich wydania.

Przewidywano nawet pierwotnie rozegranie go zarówno w konkurencji indywidualnej, jak i zespołowej (3-osobowe drużyny). W rezultacie jednak rozegrano go tylko w konkurencji indywidualnej.

Po części eliminacyjnej trwającej 9 miesięcy najlepsi uczestnicy z poszczególnych Oddziałów pojechali na finałowe zmagania zorganizowane w Warszawie.

Doświadczenia tego pierwszego konkursu pozwoliły na ustalenie zasad „Maratonu Filatelistycznego” w kolejnych latach. Poczynając więc od roku szkolnego 1963/1964 rozgrywany był on w trzech etapach na który składały się eliminacje w SKF i MKF, następnie półfinały w Oddziałach (obecnie Okręgach i Oddziałach) oraz finał ogólnopolski.

W półfinałach uczestniczyli zdobywcy pierwszych miejsc w kołach, a w finale zdobywcy pierwszych miejsc w rozgrywkach oddziałowych.

Tak więc drugi rocznik konkursu odbywał się na zasadach bardzo zbliżonych do teraźniejszego Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Filatelistycznego. Po eliminacjach w Kołach odbyły się zmagania półfinałowe w Oddziałach gdzie uczestnicy musieli odpowiadać na pytania dotyczące ważniejszych osiągnięć PRL-u w okresie XX-lecia, rocznic bitew, historii znaczka pocztowego i militariów. Później zaś najlepsi pojechali ponownie do Warszawy aby wziąć udział w zmaganiach finałowych z młodzieżą z całego kraju.

Biorąc pod uwagę fakt, że pierwszy konkurs zdecydowanie się różnił formą od kolejnych ówcześni działacze związkowi pomijali tą edycję w chronologicznym spisie. Dopiero po artykule Tadeusza Grodeckiego w „Filateliście” Nr 11 (302) z 1 czerwca 1968 roku przy okazji piątego (ówcześnie) „Maratonu” postanowiono się zreflektować i nie „rezygnować” z pierwszego „Konkursu” zorganizowanego w latach 1962/1963 pod tą samą nazwą, będącego podwalinami pod kolejne edycje. Ponumerowano więc je od nowa z uwzględnieniem faktyczne pierwszej edycji z przełomu lat 1962/1963.

Obecna nazwa zmagani młodzieżowych „Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny” została po raz pierwszy użyta przy okazji XIV finału „Maratonu” zorganizowanego w 1976 roku w Bydgoszczy. Faktem potwierdzającym to jest relacja Tadeusza Grodeckiego z tego wydarzenia w „Filateliście” Nr 12 (495) z 16-30 czerwca tamtego roku. Niemniej jednak w środowisku i prasie wciąż przewijała się wersja skrócona bez słowa „Ogólnopolski”. Zmianą wartą odnotowania jest to, że od 41 edycji konkursu, która odbyła się w 2003 roku w Toruniu zmieniono numerację kolejnych roczników z cyfr rzymskich na arabskie. Zasada ta obowiązuje po dzień dzisiejszy. W tamtym roku na toruńskim finale rozpoczęła się też era Remigiusza Chrostka z Głogowa w Ogólnopolskim Młodzieżowym Konkursie Filatelistycznym. Podopieczny Antoniego Krechowca był absolutnym dominatorem w rywalizacji młodych filatelistów przez prawie dekadę. Zwyciężył w dziewięciu kolejnych edycjach w latach 2003-2011 zapisując się złotymi głoskami w historii młodzieżowego ruchu filatelistycznego w Polsce. Powtórzenie tego sukcesu jest bowiem praktycznie raczej niemożliwe.

Adam SZULER

REGULAMIN
62. Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu
Filatelistycznego
„Oleśnica – miasto książęce”
(rok szkolny 2023/2024)

pod
Honorowym Patronatem Ministra Edukacji i Nauki

CELE KONKURSU

1. Pogłębianie wiedzy filatelistycznej.
2. Popularyzacja filatelistyki i zdobywanie wiedzy związanej z tematem konkursu.
3. Umiejętne korzystanie z katalogu.
4. Współzawodnictwo oraz budowanie i kształtowanie postaw społecznych.
5. Promowanie polskich znaków pocztowych, Poczty Polskiej S.A. i Oleśnicy.

ZASADY OGÓLNE

1. W części dotyczącej tematu konkursu, wykorzystane zostaną polskie znaki pocztowe oraz wybrane walory z innych krajów związanych z tematem.
2. Wykaz wytypowanych znaczków, całostek, datowników okolicznościowych i innych walorów filatelistycznych jest zawarty w materiałach szkoleniowych przygotowanych przez Główną Komisję ds. Filatelistyki Młodzieżowej ZG PZF. Znajomość ww. walorów i tematyki tam prezentowanej obowiązuje uczestników wszystkich etapów konkursu. Główna Komisja ds. Filatelistyki Młodzieżowej najpóźniej do 31.12.2023 roku opublikuje te materiały i prześle je do przewodniczących Okręgowych Komisji ds. Filatelistyki Młodzieżowej.
3. W konkursie powinni brać udział wszyscy chętni członkowie Młodzieżowych Kół Filatelistów – uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Wyłączeni z konkursu są natomiast uczniowie i słuchacze szkół policealnych, pomaturalnych i wyższych.
4. W konkursie może brać także udział młodzież niezrzeszona w PZF.
5. Konkurs rozgrywany jest w trzech grupach wiekowych:

I grupa – szkoła podstawowa klasa I-V,

II grupa – szkoła podstawowa klasa VI-VIII,

III grupa – szkoły ponadpodstawowe

w następujących etapach:

ETAP 1 – ELIMINACJE w Młodzieżowych Kołach Filatelistów (dla członków MKF oraz młodzieży niezrzeszonej w PZF) do 31 marca 2024 roku,

ETAP 2 – PÓŁFINAŁY w Okręgach i Oddziałach PZF (dla laureatów eliminacji) do 30 kwietnia 2024 roku,

ETAP 3 – FINAŁ OGÓLNOPOLSKI (dla laureatów półfinałów w Okręgach/Oddziałach) w dniach 30.05-2.06.2024 roku w Oleśnicy.

UWAGA!!!

Warunkiem udziału w FINALE OGÓLNOPOLSKIM jest zajęcie miejsc 1-3 w PÓŁFINALE.

W przypadku, gdy w Okręgu lub Oddziale działa tylko jedno Młodzieżowe Koło Filatelistów lub tylko jedno, jest zainteresowane wystawieniem swoich uczestników do udziału w niniejszym konkursie to dopuszcza się zorganizowanie wewnętrznych eliminacji w tym MKF na prawach PÓŁFINAŁU. Mogą się one wtedy odbyć w terminie przewidzianym dla 2 etapu niniejszego konkursu.

6. Poszczególne etapy konkursu organizują i prowadzą:

ELIMINACJE – opiekunowie Młodzieżowych Kół Filatelistów,

PÓŁFINAŁY – Okręgowe/Oddziałowe Komisje ds. Filatelistyki Młodzieżowej,

FINAŁ OGÓLNOPOLSKI – Okręg Śląsko-Dąbrowski (gospodarz) i Główna Komisja ds. Filatelistyki Młodzieżowej PZF.

7. Przynależność do MKF decyduje o reprezentowaniu danego Okręgu/Oddziału w konkursie.

8. Szczegółowy tryb przeprowadzania poszczególnych etapów konkursu określają ich organizatorzy i podają do wiadomości uczestnikom w oficjalnych komunikatach.

ZASADY PRZEPROWADZENIA FINAŁU KONKURSU

FINAŁ OGÓLNOPOLSKI jest podzielony na 2 części (eliminacje i ścisły finał). W eliminacjach biorą udział wszyscy uczestnicy finału ogólnopolskiego i przeprowadzany jest on w formie:

A – test wiedzy tematycznej (test wyboru) – 30 pkt. do zdobycia,

B – test wiedzy filatelistycznej (test wyboru) – 30 pkt. do zdobycia

C – praktyczna umiejętność pracy z katalogiem znaczków (test uzupełniający) – 30 pkt. do zdobycia,

D – zabawa ze znaczkami (test uzupełniający) – 10 pkt. do zdobycia.

Do ścisłego finału kwalifikują się uczestnicy, którzy zajęli miejsca 1-5 w eliminacjach. Uczestnicy ścisłego finału zachowują 50% punktów uzyskanych w eliminacjach (zaokrąglonych wwyż do pełnej liczby).

Ścisły finał składa się z 10 jednakowych pytań dla wszystkich uczestników. W przypadku takiej samej liczby punktów (po pierwszej serii pytań) przeprowadza się dogrywkę w formie dodatkowej serii pytań lub dodatkowych pytań.

ZASADY UCZESTNICTWA W FINALE OGÓLNOPOLSKIM KONKURSU

1. Okręgi/Oddziały PZF, w których przeprowadzono półfinały konkursu zobowiązuje się do przekazania Głównej Komisji ds. Filatelistyki Młodzieżowej niezwłocznie po przeprowadzeniu PÓŁFINAŁU (najpóźniej do 6.05.2024 roku) sprawozdania z jego przeprowadzenia oraz imiennej listy uczestników i opiekunów FINAŁU OGÓLNOPOLSKIEGO wraz z dokładnymi danymi osobowymi (włącznie z numerem PESEL) niezbędnymi do ubezpieczenia.
2. Okręg/Oddział w FINALE OGÓLNOPOLSKIM konkursu może bez opłat wystawić trzech swoich reprezentantów i jednego opiekuna.
3. Bezpłatny pobyt opiekuna przysługuje przy zgłoszeniu minimum 2 reprezentantów.
4. Dopuszcza się do udziału w finale konkursu dwóch reprezentantów Okręgu/Oddziału jednej grupie wiekowej, przy nie wystawieniu reprezentanta w innej grupie wiekowej.
5. Okręgi: Warmińsko-Mazurski, Toruński i Śląsko-Dąbrowski (Oddział Sosnowiec), mogą wystawić dodatkowego uczestnika, za zwycięstwo ich reprezentanta w 61. OMKF „Dzieło i życie Wielkiego Toruńczyka - Mikołaja Kopernika” w Toruniu.
6. Istnieje możliwość wystawienia dodatkowych reprezentantów wg swojego uznania, jednak udział takiego uczestnika odbywa się na koszt zgłaszającego Okręgu/Oddziału. Warunkiem jest uczestnictwo w półfinale Okręgowym/Oddziałowym.
7. Koszt uczestnictwa dodatkowych reprezentantów i informacje odnośnie opłaty za takich uczestników przekaże zainteresowanym Główna Komisja ds. Filatelistyki Młodzieżowej najpóźniej do 10.05.2024 roku.
8. Koszty dojazdu i powrotu uczestników (w tym opiekuna) FINAŁU OGÓLNOPOLSKIEGO pokrywają macierzyste Okręgi/Oddziały w ramach delegacji służbowej.

Regulamin 62. Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Filatelistycznego „Oleśnica – miasto książęce” został zatwierdzony przez Prezydium ZG PZF w dniu 25.10.2023 roku Uchwałą Nr 43/XXII/PR/2023/Internet.

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Biuro Ministra

BM-WPS.061.175.2023.IT
Warszawa, 11 września 2023 r.

**Pan
Henryk Monkos
Prezes Zarządu Głównego
Polskiego Związku Filatelistów**

Odpowiedź na wniosek

Data wpływu: 22.08.2023 r.
Sygnatura sprawy: BM-WPS.061.175.2023.IT
Data pisma: 31.08.2023 r.
Nazwa sprawy: Wniosek o patronat dla „Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Filatelistycznego” edycja 2024

Szanowny Panie Prezesie,

informuję, że „Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny” edycja 2024 **uzyskał patronat honorowy Ministra Edukacji i Nauki.**

Dalsze kroki

Prosimy, aby na adres patronaty@mein.gov.pl przesłał Pan elektroniczną wersję materiałów promocyjnych, które będą zawierały logotyp Ministra Edukacji i Nauki. Powinny one uzyskać naszą akceptację.

Logotyp znajdzie Pan na stronie:
<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/patronaty2>.

Prosimy również, aby w ciągu 30 dni od daty zakończenia projektu przesłał Pan sprawozdanie.

Uzasadnienie

Wydarzenie jest cenną inicjatywą służącą przekierowaniu uwagi młodzieży na podwaliny wychowania i rozwoju, jakimi są kultura i tradycja narodowa, nauka i religia oraz piękno polskiej ziemi. Przedsięwzięcie wpisuje się w realizację celów Ministra Edukacji i Nauki poprzez elementy edukacji patriotycznej. Warto wskazać, że inicjatywa ma charakter cykliczny.

Z wyrazami szacunku

Adrianna Całus-Polak
Rzecznik Prasowy
Biuro Ministra
/ – podpisano cyfrowo/

tel. (22) 52 92 687, (22) 34 74 265
sekretariat.bm.nauka@mein.gov.pl, sekretariat.bm.edukacja@mein.gov.pl
www.mein.gov.pl

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

MATERIAŁY TEMATYCZNE 62. OGÓLNOPOLSKIEGO MŁODZIEŻOWEGO KONKURSU FILATELISTYCZNEGO „OLEŚNICA – MIASTO KSIĄŻĘCE”

POCHODZENIE NAZWY MIASTA

Przysięże miasto było otoczone terenami podmokłymi i rozlewiskami, na których rosło wiele olch (olszyn). Prawdopodobnie nazwa osady wywodzi się od tych olszyn lub od rzeczki Olzy lub Olszy. Do grupy miejscowości na Śląsku, których nazwy wywodzą się od tego drzewa – „von olsza = Erle (alnus)” zalicza ją niemiecki językoznawca Heinrich Adamy. W swoim dziele o nazwach miejscowych na Śląsku wydanym w 1888 roku we Wrocławiu wymienia on nazwę miasta zanotowaną w dokumencie z 1189 roku Olsznica podając jej znaczenie „Stadt am Erlenbach” – „miasto nad olchowym potokiem” nawiązując do jednego z dopływów rzeki Widawy – Oleśnicy.

W roku 1214 wymieniona w zlatynizowanej formie Olesnic, w akcie lokacji na prawie średzkim z 22 lutego 1255 roku „Civitas nostra Olsnicz”. W dokumencie z 1222 roku wydanym przez biskupa wrocławskiego Lorenza miejscowość wymieniona jest jako „Olesniza”. Nazwę miejscowości w zlatynizowanej formie Olesniz wielokrotnie notuje spisana po łacinie w latach 1269-1273 „Księga henrykowska”. W 1295 roku w kronice łacińskiej „Liber fundationis episcopatus Vratislaviensis” (pol. Księga uposażeń biskupstwa wrocławskiego) miejscowość wymieniona jest jako Olsnice.

Datownik okolicznościowy i okolicznościowa podlepka pod R stosowane w 2010 roku w UP Oleśnica Śląska 1 z okazji 755-lecia nadania praw miejskich Oleśnicy z wizerunkiem pieczęci księcia wrocławskiego Henryka III Białego (proj. Adam Szuler)

W spisany ok. 1300 roku średniowiecznym łacińskim utworze „Vita Sanctae Hedwigis” opisującym żywot świętej Jadwigi miasto wymieniane jest w zlatynizowanej staropolskiej formie Olsnicz. Nazwa miejscowości w staropolskiej formie Olesnicz wymieniona jest w roku „Codex Diplomaticus Maioris Poloniae” – łacińskim dokumencie z 1312 roku wydanym w Głogowie. Natomiast w spisany po łacinie dokumencie średniowiecznym z 1314 roku miasto wymienione jest pod nazwą Olesniz.

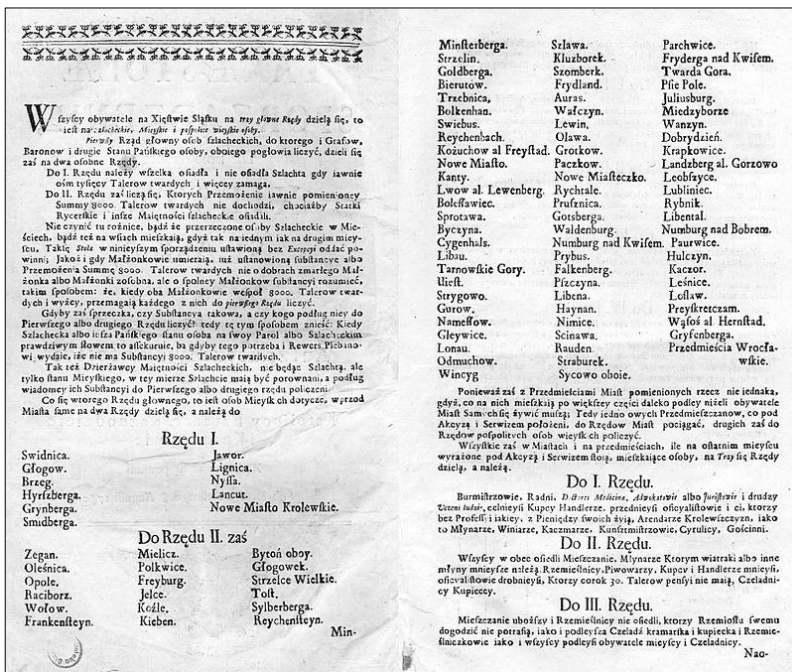
W roku 1613 śląski regionalista i historyk Mikołaj Henel wymienił miejscowość w swoim łacińskim dziele o geografii Śląska pt. „Silesiographia” podając trzy nazwy Olsna, Olsse oraz Olesnizia – powołując się na dzieła Marcina Kromera.

W 1750 roku polska nazwa „Oleśnica” wymieniona jest w języku polskim przez Fryderyka II wśród innych miast śląskich w zarządzeniu urzędowym wydanym dla mieszkańców Śląska.

Nazwę Oleśnica w książce „Krótki rys geografii Śląska dla nauki początkowej” wydanej w Głogówku w 1847 wymienił śląski pisarz Józef Lompa. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego wydany pod koniec wieku XIX wymienia dwujęzyczne nazwy miejscowości – polską Oleśnica oraz niemiecką Oels (używano też zamiennie Öls).

W dokumentach i drukach spotykane są jeszcze różne inne nazwy miasta m.in.: Olseniz, Olesznica, Olesznicia, Olesnic, Olesnitz, Olesnicz, Olsniz, Olsna, Oelsse, Olse, Olczenicz, Alsnensis, Olsen, Oelse, Oels. W połowie XVIII w. zaczyna przeważać jednak nazwa Oels. J. H. Zedler w swoim leksykonie (1732-1754) podaje kilka nazw miasta i stwierdza, że słowiańska nazwa brzmi Olesynca. W 1913 roku uznano za obowiązującą nazwę Oels. Nazwa „Oleśnica” utrzymała się do połowy XIX wieku za sprawą książek wydawanych w j. polskim w oleśnickich drukarniach. W nich podawano miejsce wydania - Oles(ś)nica. Obecna nazwa została administracyjnie zatwierdzona 7 maja 1946 roku.

Oficjalnie Oleśnica nie posiada usankcjonowanego prawnie podziału terytorialnego na dzielnice czy osiedla. Aktualnie używane nazwy są wynikiem przyłączenia w granice administracyjne pobliskich wsi bądź funkcjonują na zasadzie zwyczajowo przyjętych określeń: Centrum, Stare Miasto, Serbinów, Podzamcze, Lucień (do 1945 roku Leuchten), Lucień Osiedle, Łukanów, Wądoły, Osada Bystre, Stare Rataje, Nowe Rataje, Kwadraty oraz Zielone Ogrody.

Polska nazwa Oleśnica wśród innych nazw śląskich miejscowości w urzędowym pruskim dokumencie z 1750 roku sporządzonym przez Fryderyka II i wydanym w języku polskim w Berlinie

HERB I BARWY (UZASADNIENIE HISTORYCZNE HERBU MIASTA)

Pierwsza pieczęć miejska figuruje na dokumencie z 28 kwietnia 1310 roku, który wystawił wójt Oleśnicy – Stefan. Jest to jedna z najstarszych pieczęci herbowych na Śląsku. Na odcisku pieczęci umieszczono w polu tarczy jakby rozłożone godło księcia wrocławskiego lub głogowskiego – z heraldycznego orła wyodrębniono piastowski znak napierśny – srebrny sierp księżycowy z krzyżem, co miało symbolizować związek miasta z księżącą rodziną piastowską.

W miarę rozwoju miasta powstała Rada Miejska, która dążyła do usamodzielnienia się i tym samym przejęcia własnego, typowego miejskiego znaku. Wybrany herb, na prośbę Rady Miejskiej powinien być nadany miastu specjalnym dyplomem. Niestety nie zachował się żaden dokument nadawczy, jednak po

powstaniu księstwa lennego w 1329 roku, przywilej nadawania herbu miastom mógł wciąż należeć do księcia oleśnickiego.

Po przyjęciu herbu mógł już on być oficjalnie używany. Nastąpiło to zapewne już w pierwszej połowie XIV w. Wówczas to pojawia się pieczęć miejska z orłem św. Jana Ewangelisty, co wskazuje na wzrastającą niezależność miasta od księcia. Orzeł św. Jana był symbolem Oleśnicy, patronował kościołowi parafialnemu i całemu miastu.

W 1568 roku zmieniono patrona kościoła na św. Jana Chrzciciela. Miało to miejsce po przejęciu świątyni przez protestantów. Wtedy już wcześniejszy napis łaciński S-IOEVAN (Sanctus Joannes Evangelista) przedstawiono w herbie w języku niemieckim jako S-IOHANES, S-IOHANNES, ST-IOHANNES. Godłem herbu nadal pozostał jednak orzeł św. Jana Ewangelisty.

Pierwszy herb Oleśnicy na rysunku pojawił się, jako element udostojnionego herbu w książce wydanej w 1593 roku oraz w 1597 roku na witrażu umieszczonym prawdopodobnie w kościele zamkowym. Widać na nim wyraźnie, że udostojniony herb Oleśnicy wskazuje na jego piastowski rodowód, bowiem zawiera w sobie tzw. przepaskę sierpową (sierp księżycowy) z krzyżem.

Pierwszy opis herbu Oleśnicy pochodzi z 1625 roku. Napisano wówczas: „miasto ma w czerwonej tarczy wzlatającego orła [wokół głowy promień], w szponach trzyma białą kartkę”.

Pierwszy herb Oleśnicy (na witrażu z 1597 roku) oraz aktualne obowiązujący

Barwami Oleśnicy są kolory żółty, biały i czerwony, ułożone w trzech równoległych pasach tej samej szerokości, z których górny jest koloru żółtego, środkowy białego, a dolny koloru czerwonego.

Flaga Oleśnicy

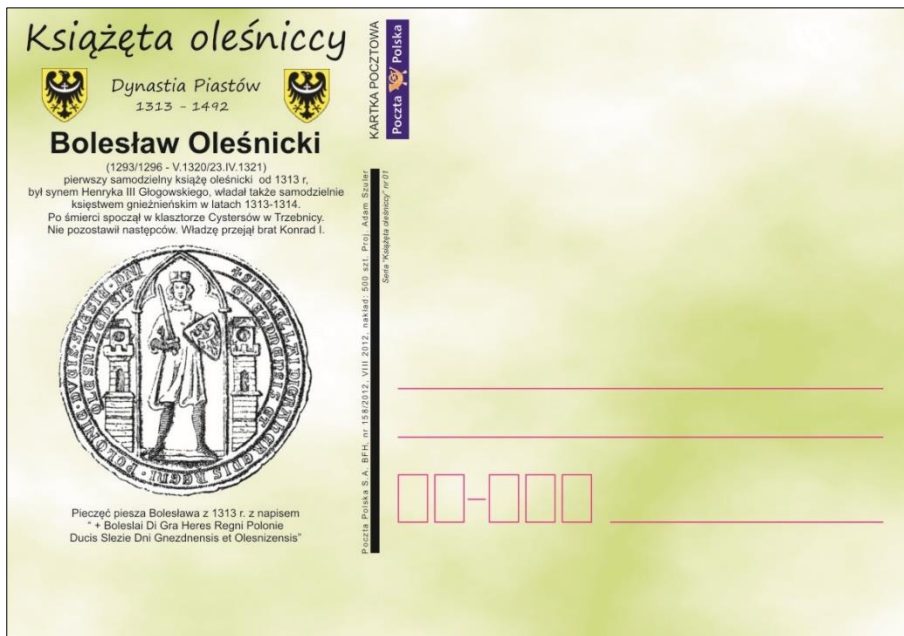
HISTORIA OLEŚNICY

Początki Oleśnicy nie są znane, jednak już w 1214 roku istniała osada targowa, a w 1230 roku wymieniony został gród obronny, będący od 1247 roku siedzibą kasztelana. Po podziale księstwa śląskiego znalazła się ona w księstwie wrocławskim. Prawa miejskie uzyskała 22 lutego 1255 roku – książę wrocławski Henryk III Biały wskazując zasadźców Alberta i Richolfa, nadał lokację na prawie średzkim dla Civitas nostra Olsnicz.

Od 1294 roku Oleśnica należała do księstwa głogowskiego. W 1313 roku stała się stolicą samodzielnego księstwa oleśnickiego pod władzą księcia Bolesława, a następnie w 1320

62. Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny „Oleśnica – miasto książęce”

roku została miastem rezydencjalnym księcia Konrada I. Za panowania Piastów oleśnickich rozpoczęto budowę zamku, murów obronnych i świątyń. Po śmierci Konrada X Białego Młodszego, ostatniego władcy z miejscowej linii Piastów w roku 1492, Oleśnica wraz z księstwem przez trzy lata pozostawała w dyspozycji króla Czech, po czym została przekazana ziębińskiej linii czeskich Podiebradów. Za ich panowania miasto przeżywało rozkwit, czego przejawem była renesansowa przebudowa zamku, rozwój umocnień, wzniesienie nowych świątyń, budowa gimnazjum, biblioteki i drukarni. W okresie wojny trzydziestoletniej miasto zostało mocno zniszczone. Od 1647 roku Oleśnica przeszła we władanie książąt wirtemberskich, którzy odbudowywali ją w stylu barokowym. Miasto było ważnym ośrodkiem kulturalnym, siedzibą teatru i drukarni wydających książki po niemiecku, polsku i łacinie. W 1730 roku pożar zniszczył jednak większą część miasta.

Kartka okolicznościowa z serii „Książęta oleśniccy” poświęcona Bolesławowi Oleśnickiemu (proj. Adam Szuler)

Już pod koniec XIII wieku działała w mieście mennica. Oleśnica korzystała ze swego położenia na szlaku z Wrocławia do Wielkopolski. Miała znaczące związki z Krakowem. W Oleśnicy znajdowała się też ważna drukarnia, a także znane gimnazjum.

W połowie XVII wieku polsko-niemiecka granica językowa przebiegała niedaleko Oleśnicy, włączając miasto do terytorium o dominacji języka polskiego. W Oleśnicy swoje dzieła wydawał m.in. Adam Gdacjusz zwany „Śląskim Rejem” oraz Jerzy Bock.

Po książętach wirtemberskich miasto przeszło w ręce dynastii brunswickiej. W 1824 powstała tu loża wolnomularska „Wilhelm pod ukoronowaną kolumną”, która istniała do 1935 roku. W 1884 roku Oleśnica stała się uposażeniem następcy tronu Prus.

Ponowny rozkwit miasta nastąpił w 2. połowie XIX w. W 1850 roku ulokowano w Oleśnicy garnizon, zaś w 1868 roku przeprowadzono przez miasto strategiczną linię kolejową, łączącą Wrocław z Górnym Śląskiem.

Między 23 a 25 stycznia 1945 roku 73. Korpus Piechoty 52 Armii I Frontu Ukraińskiego toczył zacięte walki o zajęcie miasta. Podczas zajmowania miasta 25 stycznia 1945 roku przez Armię Czerwoną nie doszło do walk, które spowodowałyby znaczne zniszczenia. Pożary całych pierzei i kwartałów miasta miały miejsce dopiero na skutek podpaień dokonywanych przez wojska radzieckie. W maju 1945 roku miał zaś miejsce pożar, który zniszczył 80% zabudowy.

Oleśnica stała się ważną bazą logistyczną i lotniczą dla wojsk zdobywających Wrocław. Każde podpalenie dezorganizowało funkcje transportowe, medyczne, bytowe i zagrażało samolotom startującym lub lądującym na lotniskach oleśnickich. W okresie od stycznia 1945 roku do września 1946 roku – liczba zniszczonych lub spalonych budynków mieszkalnych wyniosła 987, tj. 53%, inne dane podają 45%, a ogólną ilość zniszczeń przyjmuje się na 60, 70, 75 lub 80% (zależnie od źródła i poglądów politycznych).

Przejęcie miasta przez polskie władze administracyjne nastąpiło 7 lipca 1945 roku. Do połowy lat 50. XX wieku nie prowadzono większej odbudowy, a jedynie odgruzowano miasto. Znacząca akcja odbudowy zabytków oraz rozbudowa miasta nastąpiła w latach 60. XX wieku. W latach 1975–1998 miasto administracyjnie należało do województwa wrocławskiego, a po reformie administracyjnej należy do województwa dolnośląskiego.

OLEŚNICA W CZASACH PIASTÓW OLEŚNICKICH

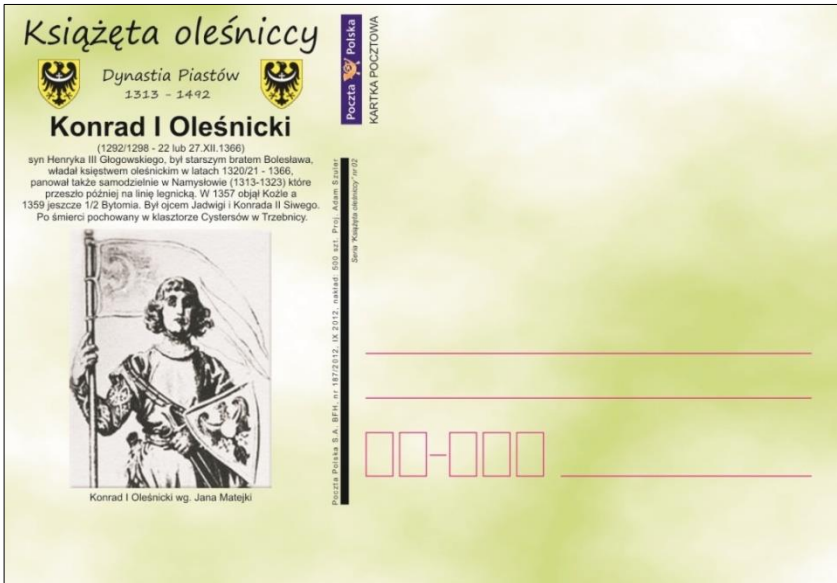

Od 1294 roku Oleśnica należy do księstwa głogowskiego i ok. 1313 roku w wyniku jego podziału powstaje księstwo oleśnickie, którego władcą zostaje Bolesław, tytułujący się panem Oleśnicy i Gniezna oraz dziedzicem Królestwa Polskiego. Z prawej pokazano pieczęć Bolesława z 1313 r. Dokumenty wystawiane w Oleśnicy mogą świadczyć o tym, że już wówczas Oleśnica staje się miastem rezydencjalnym. Po śmierci Bolesława ok. 1321 r., księstwo oleśnickie przejmuje jego brat Konrad Namysłowski. W 1323 r. osiada on ostatecznie w Oleśnicy i staje się protoplastą oleśnickiej linii Piastów śląskich. Od tego czasu znany jest jako Konrad I Oleśnicki. Zamieszkuje w grodzie książęcym (zamku oleśnickim) i rozpoczyna jego rozbudowę. Również wtedy w mieście rozpoczęto budowę ceglanych murów obronnych z 4. bramami miejskimi. Duże partie tych murów i jedna z wież, zachowały się do dnia dzisiejszego. Oleśnica w tym czasie liczyła zaledwie ok. 1000 mieszkańców i należała do mniejszych miast śląskich. W 1329 roku księstwo oleśnickie staje się lennem czeskim. Kuratela króla czeskiego wzmocniła pozycję księstwa Oleśnickiego.

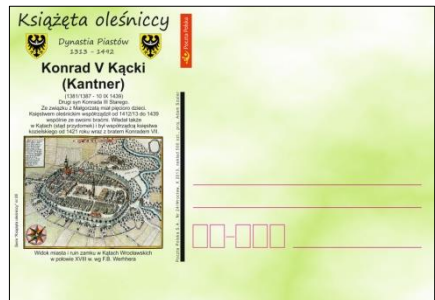
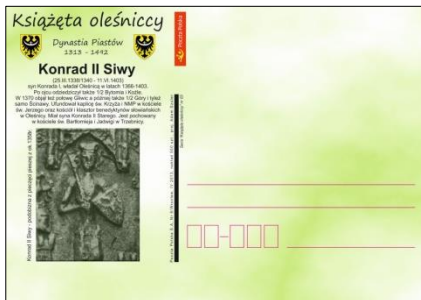
W czasie swego długiego panowania w Oleśnicy Konrad I († 1366 r.) wybitnie powiększył terytorium księstwa. Po nim księstwo przejmuje Konrad II (ok.1338-1403 r.), a następnie Konrad III (ok.1354-1412 r.). W tych czasach wybudowano kościół św. Jerzego, kościół NMP, rozbudowano kościół św. Jana, Żydzi wybudowali synagogę. Mieszczanie uzyskują przywileje zwiększające ich znaczenie, powstaje Rada Miejska, która wykupuje (1407 r.) od księcia urząd wójtowski. Od tego czasu miasto jest rządzone wyłącznie przez Radę Miejską i burmistrza. Wybudowano w rynku Ratusz (ok. 1410 roku). Konrad III miał pięciu synów, którzy także nosili imię Konrad. Najbardziej znany był Konrad IV - biskup wrocławski oraz

62. Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny „Oleśnica – miasto książęce”

Konrad VII, który wystąpił w bitwie pod Grunwaldem po stronie Krzyżaków, dowodząc chorągwią śląską.

Konrad I na kartce okolicznościowej wydanej w 2012 roku (proj. Adam Szuler)

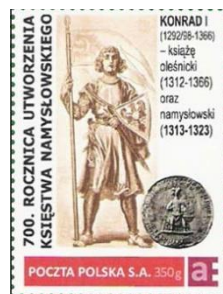
Kartki okolicznościowe poświęcone innym przedstawicielom oleśnickich Piastów - Konrad II Siwy i Konrad V Kącki (Kantner)

Postać pierwszego herbu miasta, jednego z najstarszych na Śląsku, jest znana z dokumentu wystawionego w 1310 roku. W 1405 roku pojawia się dokument, z przywieszoną pieczęcią herbową, na której godłem jest orzeł św. Jana. Godło to jest używane także obecnie. W 1410 roku w bitwie pod Grunwaldem zdobyto chorągiew księstwa oleśnickiego, na której znajdował się jego herb.

Herb ten z czasem zaczął pełnić ważną rolę w symbolice Dolnego Śląska, aż po czasy współczesne. Około 1430 r. bito monetę halerzową. Ostatni z Piastów oleśnickich Konrad X Biały umarł bezdzietnie w 1492 r. Księstwo oleśnickie, jako opróżnione lenno, przechodzi do dyspozycji panującego w Czechach króla Władysława Jagiellończyka.

Dynastia Piastów

PANOWANIE	KSIĄŻĘ	LATA ŻYCIA	UWAGI
1313 - 1320/1321	Bolesław Oleśnicki	1293/1296 - 1320/1321	wspólnie z bratem Konradem I
1313 - 1366	Konrad I Oleśnicki	1292/1298 - 22/27.12.1366	wspólnie z bratem Bolesławem
1366 - 1403	Konrad II Siwy	1338/1340 – 11.06.1403	syn Konrada I
1403 - 1412	Konrad III Stary	1354/1359 – 20/28.12.1412	syn Konrada II
1412 - 1447	Konrad IV Starszy	1380/1390 – 09.08.1447	syn Konrada III
1412 – 1439	Konrad V Kącki	1381/1387 – 10.09.1439	syn Konrada III, wspólnie z braćmi
1416 – 1427	Konrad VI Dziekan	1387/1391 – 3.09.1927	syn Konrada III, wspólnie z braćmi
1416 – 1450	Konrad VII Biały	ok. 1390 – 14.02.1452	syn Konrada III, wspólnie z braćmi i samodzielnie
1416 – 1446	Konrad VIII Młody	1395/1400 – 1944/1447	syn Konrada III, wspólnie z braćmi, rycerz Zakonu Krzyżackiego
1439 - 1471	Konrad IX Czarny	1415/1420 – 14.08.1971	syn Konrada V
1439 - 1492	Konrad X Biały	ok. 1420 – 21.09.1492	syn Konrada V

Datownik okolicznościowy, erka okolicznościowa i MÓJZNACZEK wydane z okazji 700. rocznicy utworzenia Księstwa Namysłowskiego z podobiznami księcia Konrada I

OLEŚNICA W CZASACH PODIEBRADÓW

Władysław Jagiellończyk w 1495 r. przekazuje księstwo jako lenno Henrykowi I, księciu ziebickiemu, synowi króla Jerzego z Podiebradów. Powstaje księstwo ziebicko-oleśnickie. Za czasów Karola I (1476-1536 r.) rozbudowano: kościół św. Jana (1500-1510 r.) i rozpoczęto pochówki (1498?, 1513?) rodziny książęcej w krypcie Podiebradów, która zapoczątkowała tworzenie Mauzoleum Podiebradów. W 1505 r. w Oleśnicy rozpoczyna pracę mennica, wydająca grosze. Późniejsze monety, w tym złote guldeny i dukaty, są bite w Złotym Stoku, stanowiącym własność Podiebradów. O ówczesnym rozkwicie miasta świadczy powstanie w 1529 r. drugiej w kolejności na Śląsku drukarni. W późniejszym okresie Oleśnica jest prężnym ośrodkiem drukarstwa. Wówczas też, w obawie przed nawałą turecką, rozpoczęto budowę drugiego pierścienia murów obronnych. W 1538 r. książęta wprowadzili na terenie księstwa oleśnickiego i ziebickiego oficjalnie protestantyzm. W 1543 r. rozpoczynają się prawie samodzielne rządy księcia Jana (1509-1565), będące "złotym okresem" w historii Oleśnicy. Był to również okres dość długiej stabilizacji (bez wojen) i wzrostu zamożności miasta. Wówczas następuje modernizacja i rozbudowa zamku. Książę Jan żeni się z córką kasztelana krakowskiego Krystyną Szydłowiecką. Pamiątką po nich jest m.in. nagrobek tumbowy, jeden z ważniejszych zabytków Oleśnicy.

Karol II (1545-1617) położył największe zasługi dla Oleśnicy. W latach 1585-1616 dokonuje zasadniczej rozbudowy i przebudowy, w formach architektury renesansowej, zamku książęcego. To jemu zawdzięcza zamek swój obecny wygląd.

Książę sprzyja również założeniu wodociągów. Powołuje znane potem ze swych osiągnięć Gimnazjum illustre, zakłada tzw. Bibliotekę łańcuchową, istniejącą w tym samym pomieszczeniu do dziś. Uzupełnia największą na Śląsku bibliotekę książęcą. Rozbudowuje Kościół zamkowy. Powstała wówczas ambona jest zabytkiem na miarę europejską. Za jego czasów stolica małego księstwa, mająca dotąd znaczenie raczej obronne i administracyjne, stała się ośrodkiem kultury i sztuki. Zapewne wówczas powstał udojstojniony (duży, uroczysty itp.) herb miasta, pokazany w książce wydanej w drukarni oleśnickiej w 1593 r.

Po śmierci Karola II rozpoczyna się wojna trzydziestoletnia, podczas której liczba mieszkańców Oleśnicy spada o połowę. W 1623 roku zostaje zamknięta mennica oleśnicka. W 1647 roku umiera Karol Fryderyk ostatni z Podiebradów oleśnickich. Pozostawia córkę Elżbietę Marię, która wychodzi za mąż za księcia Sywiliusza Nimroda Witremberskiego.

Dynastia Podiebradów

PANOWANIE	KSIĄŻĘ	LATA ŻYCIA	UWAGI
1495 - 1498	Henryk I „Starszy”	15.05.1448 – 24.06.1498	
1498 - 1502	Jerzy Podiebradowicz	2.10.1470 – 10.11.1502	syn Henryka I, wspólnie z braćmi
1498 - 1511	Albrecht	3.08.1468 – 12.07.1511	syn Henryka I

REGULAMIN – MATERIAŁY TEMATYCZNE

1498 - 1536	Karol I Podiebradowicz	4.05.1476 – 31.05.1536	syn Henryka I, wspólnie z braćmi
1536 -1542	Henryk II Podiebradowicz	29.03.1507 – 2.08.1548	syn Karola I, wspólnie z braćmi
1536 - 1553	Jerzy II Podiebradowicz	30.04.1512 – 13.01.1953	syn Karola I, wspólnie z braćmi
1536 - 1542	Joachim Podiebradowicz	18.01.1503 – 27.12.1962	syn Karola I, wspólnie z braćmi
1542 - 1565	Jan Podiebradowicz	4.11.1509 – 28.02.1565	syn Karola I, wspólnie z braćmi
1548 - 1553	Henryk III Podiebradowicz	29.04.1542 – 10.04.1587	syn Henryka II
1565 - 1569	Karol Krzysztof Podiebradowicz	22.04.1545 – 17.03.1569	syn Jana
1569 -1587	Henryk III Podiebradowicz	29.04.1542 – 10.04.1587	syn Henryka II
1569 - 1617	Karol II Podiebradowicz	15.04.1545 – 28.01.1617	syn Henryka II
1617 - 1639	Henryk Waclaw	7.10.1592 – 21.08.1639	syn Karola II
1617 - 1647	Karol Fryderyk Podiebradowicz	18.10.1593 – 31.05.1647	syn Karola II

Książęta oleśnicy

Dynastia Podiebradów
1495 – 1647

Jan Podiebrad

(4 XI 1509 - 28 II 1565)

Był czwartym synem Karola I. Urodził się w Oleśnicy. Książę żupnicko-oleśnicki. Planował w latach 1538 - 1565. Początkowo związek sprawał razem z braćmi, a po śmierci Jerzego w 1553 roku samodzielnie. Za jego czasów nastąpił kulturalny rozwój miasta. Był ówczesny zony. Miał jednego syna z pierwszego związku z Krystyną Katarzyną Szydłowiecką. Brał udział w turniejach rycarskich. Zmarł w Oleśnicy i spoczął w krypcie książęcej pod głównym ołtarzem kościoła zamkowego obok zony.

Jan Podiebrad na dukacie z 1559 roku

□□-□□□□ _____

Kartka okolicznościowa prezentująca Jana Podiebradowicza (proj. Adam Szuler)

OLEŚNICA W CZASACH WIRTEMBERGÓW

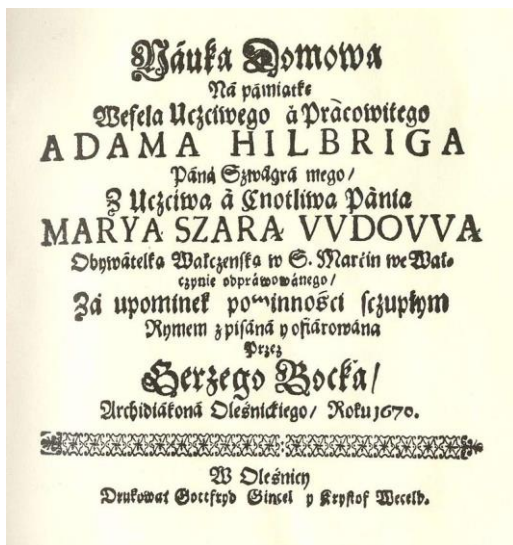

Po ślubie Elżbiety Marii z Sylwiuszem Nimrodem (1622-1664) - księstwo oleśnickie jako lenno dziedziczne dostaje się w 1649 roku przedstawicielowi dynastii wirtemberskiej. Książę Sylwiusz musi wyprowadzić księstwo i Oleśnicę z zapaści wywołanej wojną trzydziestoletnią.

Sylwiusz Nimrod w 1650 roku przyznał mieszczanom prawo dystrybucji piwa w 46 wsiach, co przyczyniło się do rozwoju piwowarstwa i wpływu gotówki do kasy miejskiej. W 1652 roku odbudował Bramę Bydłęcą oraz odnowił także dzisiejszą Bramę Wrocławską. W 1664 roku polecił odrestaurować również Ratusz.

Przeprowadził w księstwie gruntowne reformy kościelne. Wydał przepisy przeciwpożarowe. W 1662 roku rozpoczyna przebudowę zamku - z obronnego zaczyna on przyjmować charakter rezydencji pałacowej. Zreformował szkolnictwo, wprowadził obowiązek szkolny na poziomie elementarnym. Otaczał się poetami, muzykami, fizykami i matematykami. W tym czasie lekarzem Sylwiusza Nimroda był przysły wielki poeta śląski i niemiecki - noszący potem pseudonim Angelus Silesius. Polskim pastorem był zaś Jerzy Bock, uczący księcia j. polskiego.

Oficyna wydawnicza tłoczy m.in. szereg cennych druków w języku polskim. Z licznej grupy poloników, na uwagę zasługują: Jerzego Bocka „Nauka domowa. (...)” (1670), Macieja Gutthetera Dobrackiego „Spiżarnia duszna (...)” (1671), Samuela Cretiusa „Krześcianańskie przymioty (...)” (1682), Adama Gdacjusza „Dyskurs o dobrych uczynkach” (1687) i Jana Ernesti „Treść wszystkich modlenia się sposobów...” (1687).

„Nauka domowa (...)” Jerzego Bocka wydana w 1670 roku w Oleśnicy

Po śmierci Sylwiusza Nimroda i dojściu jego trójki synów do pełnoletniości (1673) - Oleśnicę obejmuje - Sylwiusz Fryderyk (1651-1697). W 1670 roku z inicjatywy synów Sylwiusza

powstaje Dom Komedii - pierwszy teatr Oleśnicy i jeden z pierwszych teatrów śląskich. W 1674 roku wznowiono działalność mennicy. Związane było to z zatrudnieniem dwa lata wcześniej znanych mincerzy Jana Neidhardta i Samuela Pfahlera. Wyremontowano w 1682 roku Gimnazjum założone jeszcze przez Karola II, w którym dodano jedną w pełni wyposażoną klasę. Książęta otaczali też opieką wdowy po nauczycielach i kaznodziejach. Ufundowano dla nich w Oleśnicy w 1683 roku tzw. Dom Wdów, istniejący do dziś i funkcjonujący, jako Szkoła Muzyczna. Obowiązek nauki szkolnej dla dzieci obojga płci został obostrzony karami za absencję.

Kolejny książę - Chrystian Ulryk I (1652-1704) był wielkim mecenasem nauki i sztuki. Zgromadził dużą bibliotekę, zbierał monety rzymskie i greckie, rzadkie kamienie, muszle, soczewki, obrazy malarzy holenderskich i innych. Wszelkie eksponaty (w tym embriony w spirytusie), stanowiły zaczątek muzeum zamkowego w Oleśnicy. W 1700 roku dobudowano do kościoła św. Jana kaplicę grobową książąt Wirtemberskich z podziemną kryptą.

Książę Chrystian nakazał w Gimnazjum uprawianie nowych kierunków (taniec, fechtunek i jazda konna), niedostępnych wcześniej dla dzieci mieszczan. W 1703 roku funduje zaś dla kościoła NMP i św. Jerzego ołtarz z amboną i lożę książęcą.

Jego syn Karol Fryderyk (1690-1761) obejmuje część oleśnicką dopiero po uzyskaniu lat sprawnych w 1707 roku. Wówczas Oleśnicę opisał Jan Sinapius. Zaraza, która wybuchła w 1710 roku odebrała życie siedmiu tysiącom ofiar w całym księstwie. W 1730 roku pożar trawi prawie całe miasto. Ocalały jedynie: zamek, kościół św. Jana, kościół NMP i św. Jerzego oraz kilka domów. Dzięki zapobiegliwości księcia miasto zostaje w dużej części szybko odbudowane. Korzystając z obecności garnizonu austriackiego oleśnicy katolicy doprowadzają do otworzenia kaplicy, a potem wybudowania kościoła katolickiego pw. św. Trójcy. W 1744 roku Karol Fryderyk ustępuje z księstwa oleśnickiego. Władzę, także nad częścią bierutowską, przejmuje Karol Chrystian Erdmann i sprawuje ją do 1792 roku.

Po zajęciu Śląska przez króla pruskiego Fryderyka II Wielkiego (1741), struktura administracyjna oparta na księstwach zostaje zamieniona strukturą powiatową. Książęta stają się właścicielami ziemskimi - majątkiem ziemskim zarządza tzw. kamera książęca. Władzę w powiecie obejmuje Starosta. Ze względu na zasługi dla Prus, książę K. Ch. Erdmann nie traci wszystkich przywilejów i zachowuje prawo do lenna. Miasto traci za to samorządność, bo Radę Miejską zastępuje Magistrat będący urzędem państwowym. Burmistrz podlega urzędnikowi królewskiemu. Rozbudowa miasta następowała bardzo powoli. Książę jest zainteresowany budową rezydencji w Pokoju – miejscowość w woj. opolskim. Zamek oleśnicki był zamieszkiwany tylko zimą. Pomimo tego w roku 1750 roku następuje jego znaczna modernizacja. W tym czasie zamek, Oleśnicę i inne miasta księstwa oleśnickiego rysuje F. B. Werner. Prawo warzenia piwa posiadało 137 domów, natomiast prawo sprzedaży zostało ograniczone do siedmiu wsi. Nadal odbywają się cztery razy w roku większe jarmarki. Ze względu na obowiązujące od 1764 roku wymogi przeciwpożarowe, nowobudowane domy muszą być wykonane z cegły i mieć pokrycie ceramiczne. Przebudowa miasta z substancji drewnianej na murowaną, nie przebiega szybko. W 1780 roku w mieście znajdowały się 433 domy prywatne. Z tego 217 miejskich i 99 książęcych, w tym 28 murowanych, pozostałe z muru pruskiego. W 1785 roku Oleśnica posiada zaledwie 3158 mieszkańców, a więc nadal należała do mniejszych miast na Dolnym Śląsku.

W 1791 roku z okazji 50. rocznicy ślubu pary książęcej – stany księstwa oleśnickiego wystawiły jeden z najstarszych pomników na Dolnym Śląsku - kolumnę Złotych Godów wg projektu architekta K. J. Leysera. Wkrótce po obchodach Złotych Godów para książęca umiera, pozostawiając córkę Zofię, której zapisano dobra Księstwa Oleśnickiego.

Dynastia Wirtembergów

PANOWANIE	KSIĄŻĘ	LATA ŻYCIA	UWAGI
1647 - 1664	Sylwiusz Nemrod	2.05.1622 – 24.04.1664	mąż Elżbiety Marii Podiebrad
1664 - 1668	Karol Ferdynand Wirtemberski	1650 – 1669	syn Sylwiusz Nemroda
1668 - 1697	Sylwiusz Fryderyk Wirtemberski	21.02.1651 – 3.06.1697	syn Sylwiusz Nemroda
1697 - 1704	Chrystian Urlyk I	19.04.1692 – 5.04.1704	syn Sylwiusz Nemroda
1704 - 1745	Karol Fryderyk Wirtemberski	11.03.1682 – 8.02.1745	wnuk Sylwiusz Nemroda
1745 - 1792	Karol Krystian Erdman Wirtemberski	26.10.1716 – 14.12.1792	syn Christiana Urlyka

OLEŚNICA W CZASACH WELFÓW

Po śmierci księcia Karola Chrystiana Erdmanna Księstwo Oleśnickie, dzięki możliwości dziedziczenia księstwa także w linii żeńskiej i poparciu króla Prus, przeszło w ręce Brunswicków. Pierwszym z nich był Fryderyk August. Chociaż panował w księstwie krótko, były to wspaniałe czasy dla kultury oleśnickiej. Pierwszym krokiem księcia, miłośnika teatru i muzyki, było stworzenie odrębnego, nowoczesnego budynku teatralnego, poprzez przebudowę ujeżdżalni. Teatr miał zapewnić rozrywkę nie tylko elicie dworskiej, ale także mieszczanom, gdyż wstęp na przedstawienia był wolny. W teatrze oleśnickim występowała trupa teatralna z Wrocławia, posiadająca profesjonalnych aktorów i śpiewaków. Również w nim koncertuje ze swoją orkiestrą Karl von Dittersdorf. Gościli także inne orkiestry. Książę dbał o otoczenie Oleśnicy, tworzył promenady spacerowe, wokół zamku ogród w stylu angielskim. Upiększył również pomieszczenia zamkowe. W 1799 roku zmodernizował gotycką wieżę kościoła NMP i św. Jerzego. Dbął o zasiedlenie ciągle jeszcze wolnych parcel, powstałych po pożarze miasta w 1730 roku. Udzielał pomocy w budowie nowych domów. Wspierał działania Bractwa Kurkowego - za jego pieniądze wybudowano murywaną kulochwył na strzelnicy. Powiększał bibliotekę książęcą, która podobno liczyła 18 000 woluminów i zajmowała dwie komnaty. Udostępnił ją do użytku publicznego i zimą ogrzewał. Jednak głównie poświęcał się rozbudowie wspaniałego pałacu w Szczodrem. Księstwo po zmarłym w 1805 roku księciu objął jego bratanek, sławny „Schwarze Herzog” (Czarny Książę) Fryderyk Wilhelm (1771-1815) - późniejszy bohater narodowy Niemiec.

W 1806 roku Oleśnica została zajęta przez Bawarczyków - koalicjantów Napoleona. Wojska okupacyjne prowadziły twardą politykę fiskalną, czym doprowadzali do biedy mieszkańców miast i wsi księstwa. W 1808 roku wojska napoleońskie zakończyły okupację Oleśnicy. W Prusach wprowadzono nowe reformy. Powstaje nowa ordynacja miejska - zwiększa się poprzednio ograniczona samorządność i zmniejsza zależność od książąt. Władza książęca staje się tytularna. W 1811 roku pojawia się edykt królewski wprowadzający wolność wykonywania zawodu i handlu, znoszący m.in. średniowieczny system cechowy i jego

REGULAMIN – MATERIAŁY TEMATYCZNE

przywileje. Sprzyja to rozwojowi handlu i rzemiosła. W czasach pruskich za pomocą władz administracyjnych i kościelnych prowadzono zdecydowaną politykę germanizacyjną. Ograniczono kazania w j. polskim, ostatecznie likwidując je w 1821 roku. Edykt emancypacyjny wprowadzony w 1812 roku zrównywał w prawach Żydów. Szybko zajmują oni znaczące pozycje w handlu i bankowości. W 1817 roku powstaje nowa synagoga, a w 1823 roku – cmentarz żydowski. W latach 1820-1823 zaczyna funkcjonować cmentarz miejski przy obecnej ul. Wojska Polskiego. Zostają zamknięte dotychczasowe cmentarze przy kościołach grzebalnych, które zostają rozebrane.

W 1822 i 1823 roku dwa duże pożary niszczą wiele domów, w tym Ratusz. Odbudowano go trzy lata później łącząc w całość dwa dotychczas oddzielne budynki.

Od 1827 roku zaczynają w Oleśnicy powstawać różne stowarzyszenia śpiewacze, teatralne i muzyczne. Duże znaczenie dla miasta ma ogłoszenie Oleśnicy w 1850 roku miastem garnizonowym. Od tego czasu miasto jest związane z wojskiem. Po 1870 roku powstają koszary.

W 1873 roku wzniesiono najbardziej znany pomnik oleśnicki - Kolumnę Zwycięstwa, upamiętniający zwycięstwo Niemiec nad Francją. W 1863 roku w mieście mieszkało 6497 osób cywilnych i 861 żołnierzy. Oddzielny okręg zamkowy miał 141 mieszkańców. Dla bardziej już nowoczesnego rozwoju miasta ważny był rok 1868 - powstaje dworzec kolejowy i zlikwidowane zostają trzy bramy miejskie. Miasto wychodzi ze średniowiecznych murów. Zaczynają pojawiać się zakłady przemysłowe i komunalne.

150 LAT KOLEI W OLEŚNICY

12.05.2018 OLEŚNICA ŚLĄSKA 1

150 LAT KOLEI W OLEŚNICY

OLEŚNICA - NAMYSŁÓW - KLUCZBORK - FOSOWSKIE
Dwucylindrowa lokomotywa parowa produkcji
HANOMAG z 1873 roku

15.11.2018 OLEŚNICA ŚLĄSKA 1

Dynastia Welfów

PANOWANIE	KSIĄŻĘ	LATA ŻYCIA	UWAGI
1792 - 1805	Fryderyk August	29.10.1740 – 8.10.1805	mąż Fryderyki (c. Karola K. Erdmana)
1805 - 1815	Fryderyk Wilhelm	9.10.1771 – 16.06.1815	bratanek Fryderyka Augusta
1815 - 1826	Karol II (Brunswick)	30.10.1804 – 18.08.1873	syn Fryderyka Wilhelma
1826 - 1884	Wilhelm (Brunswick)	25.04.1806 – 18.10.1884	syn Fryderyka Wilhelma

OLEŚNICA W LATACH 1885-1945

Ostatni książę brunszwicko-oleśnicki Wilhelm nie zabiegał o zwiększenie roli księstwa oleśnickiego i przez 60 lat swojego panowania nie pojawił się nigdy w zamku oleśnickim. Umierając w 1884 roku pozostawił go w złym stanie. W 1885 roku poprzez podział dóbr księcia na dwie części, wiele terenów w Oleśnicy (i poza nią) oraz cennych zabytków stało się własnością jego krewnego - króla Saksonii (m. in. wspaniałe zbiory biblioteki książęcej, gromadzone jeszcze przez Podiebradów, trafiły do Drezna). Mniejsza część, m.in. z zamkiem w Oleśnicy i Bierutowie stała się tzw. lennem tronowym, które było przeznaczone dla kolejnych następców tronu z rodu Hohenzollernów. W ten sposób zamek oleśnicki stał się rezydencją każdego następcy tronu, a w latach 1926-1945 własnością byłego następcy tronu Fryderyka Wilhelma. Wzrosła ranga Oleśnicy, jako miasta związanego z domem panującym w Niemczech i Prusach, w związku z tym zaczęto przygotowywać zamek do zamieszkania przez następcę tronu.

Od 1883 roku i poprzez trzy kolejne, dwunastoletnie kadencje burmistrzem był Richard Kallmann. Zastaje miasto szare - pozostawia - piękne z zadbanymi budowlami i ogrodami. W latach 1886/1887 powstaje nowy miejski szpital, dwie fabryki mebli, fabryka obuwia. Budowa budynku wodociągów oraz wieży ciśnień, która miała być symbolem nowoczesnej Oleśnicy przypada na lata 1897- 1898. Wówczas też wybudowano nowy budynek gazowni oraz rzeźnię miejską, która ze względów higienicznych miała zastąpić liczne małe rzeźnie na terenie miasta. Następnie powstają budynki sądu, poczty, okazały kwartał mieszkaniowy wokół parku Wilhelma z pomnikiem cesarza Fryderyka III, związanego z Oleśnicą, nowe gimnazjum, sieć kanalizacji miejskiej (1908), sieć elektryczna (1910) i w 1913 roku największy zakład oleśnicki - Warsztaty Naprawcze Kolei Rzeszy. W związku z przewidzianym zwiększeniem ilości mieszkańców - wybudowano (1913) jedną z najpiękniejszych szkół podstawowych na Śląsku.

W trakcie I wojny światowej Oleśnica staje się miejscem szkolenia rezerwistów. Pojawiły się zapasowe lazarety, rozmieszczone w halach fabrycznych, szkołach i zamku oleśnickim.

Po 1920 roku następuje rozwiązanie jednostek wojskowych i część koszar zostaje przebudowana na mieszkania. Po 1922 roku rozpoczął się zdecydowany rozwój budownictwa mieszkaniowego (komunalnego, spółdzielczego, kolejowego i prywatnego), co do 1930 roku zaowocowało wybudowaniem ponad 1000 mieszkań. W latach 1922-1927 powstaje miejski kompleks wypoczynkowy (park, boiska, basen i stawy).

W latach 1925-1926 rozbudowano Oleśnickie Sale Miejskie i stworzono jedną z najnowocześniejszych scen na Dolnym Śląsku. W 1933 roku miasto liczyło 15 728 mieszkańców, z tego 12 044 ewangelików, 3 041 katolików i 144 wyznawców judaizmu. Po 1934 roku rozpoczęła się militaryzacja miasta - zaczyna ją budowa nowych koszar dla Pułku Kawalerii (tzw. Białe koszary). Były koszarowy budynek Batalionu Jędrów zostaje ponownie zasiedlony przez wojsko. W 1937 roku rozpoczęto budowę lotniska wojskowego i zakładu naprawy samolotów.

W 1933 roku zaczęły się ataki na żydowskich mieszkańców miasta, m.in. wybijano szyby w sklepach, wyganiano z restauracji osoby posiadających semickie rysy twarzy. W marcu 1933 roku bojówki SA zajęły budynek sądu oleśnickiego, aby nie dopuścić do pracy adwokatów żydowskiego pochodzenia. Właściciele firm opuszczają miasto - największy sklep w Rynku J. Tockussa stał się własnością aryjczyka von Exnera. W marcu 1938 roku wszyscy Żydzi otrzymują polecenie pracy przymusowej. Podczas Nocy Kryształowej w Oleśnicy spalono synagogę, prawdopodobnie dom grzebalny na cmentarzu. Zniszczono również 5 sklepów. W 1939 roku w Oleśnicy mieszkało już tylko 18 Żydów.

W trakcie II wojny światowej Oleśnica także stała się miejscem szkolenia rezerwistów i od 1943 roku również miejscem stacjonowania lazaretów. Największe lazarety rozmieszczone były w obecnym budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr 1 i Szkoły Podstawowej Nr 1. Dzieci uczęszczające do tych szkół przeniesiono do innych. Liczna grupa Polaków pracujących w Oleśnicy, nosząca naszywki z literą „P”, podlega różnym ograniczeniom i nakazom.

Podczas zbliżania się Armii Czerwonej do dawnej granicy niemieckiej, nakazano ewakuację wszystkich mieszkańców Oleśnicy pod groźbą kary śmierci. W mieście pozostało kilka osób narodowości niemieckiej oraz obcokrajowcy - robotnicy przymusowi.

W trakcie zajmowania Oleśnicy przez Armię Czerwoną doszło do dwudniowych walk, które spowodowały znaczne pożary całych pierzei i kwartałów miasta, gdyż miała na to wpływ gęsta zabudowa. Po zajęciu miasta - stała się ono ważną bazą wojskową - w mieście stacjonuje 7 szpitali, a koszary są zajęte przez oddziały czerwoarmistów. Na lotniskach stacjonują, zależnie od potrzeb, 1-3 pułki lotnictwa. Kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy, tysiące ton ładunków i sprzętu wojskowego rozładowuje się na stacji oleśnickiej i różnych punktach rozładowczych (m.in. II Armia Wojska Polskiego). Przez miasto nieprzerwanie maszerowali żołnierze. W lutym - marcu miasto i węzły kolejowe były wielokrotnie bombardowane przez lotnictwo niemieckie. Oleśnica stała się też punktem koncentracji byłych jeńców armii niemieckiej (np. Francuzów, Włochów, Jugosłowian i innych). Prawie wszystkie większe budynki były zajęte przez wojsko i jeńców. Miały miejsce podpalenia celowe lub przypadkowe niezamieszkałych domów.

Od lutego do Oleśnicy przybywały grupy Polaków - byli to strażnicy kolejowi, potem kolejarze, milicjanci, pocztowcy i w końcu kwietnia - pierwszy burmistrz Oleśnicy Mieczysław Piasecki. Oddziały Zdobyczy Armii Czerwonej wywoziły do ZSRR wyposażenie Warsztatów Naprawczych Kolei Rzeszy. Pod koniec maja 1945 roku w Oleśnicy zameldowane były oficjalnie 933 osoby. Niemieckie źródła podają, że w czerwcu 1945 roku w Oleśnicy zamieszkiwało ok. 4000 niemieckich mieszkańców, którzy wrócili do miasta. Skoszarowanych było ok. 4000 Włochów, 1000 Francuzów i 500 Jugosłowian, a także jeńców innych narodowości, którzy byli sukcesywnie wywożeni do swoich krajów. Przejęcie miasta przez polskie władze administracyjne nastąpiło 7 lipca 1945 roku. W okresie od stycznia 1945 roku do września 1946 roku - liczba zniszczonych lub spalonych budynków mieszkalnych wyniosła 987, tj. 53% ich stanu z 1939 roku, a ogólną ilość zniszczeń arbitralnie przyjmuje się (zależnie od autorów), na 60, 70, 75 lub 80 %.

ZABYTKI OLEŚNICY

Bazylika św. Jana Apostoła – kościół parafialny zwany Zamkowym istniał prawdopodobnie już w XII wieku, wymieniony w dokumentach biskupstwa wrocławskiego z 1189 roku. Inne źródła mówią o proboszczu tutejszej parafii Tomaszu z roku 1230, który był kanonikiem kapituły wrocławskiej. W drugiej połowie XIV wieku kościół przebudowano. W 1469 roku został podwyższony stając się trójnawową bazyliką zamkniętą wieloboczną apsydą. W nawie głównej zrobiono sklepienie gwiazdziste, w bocznych - krzyżowe. Na przełomie wieków XV i XVI dobudowano od strony północnej kruchtę i trzy kaplice. W 1620 roku wieżę kościelną nadbudowano i pokryto hełmem. W 1700 roku książęta wirtemberscy wybudowali od strony południowej barokową kaplicę grobową

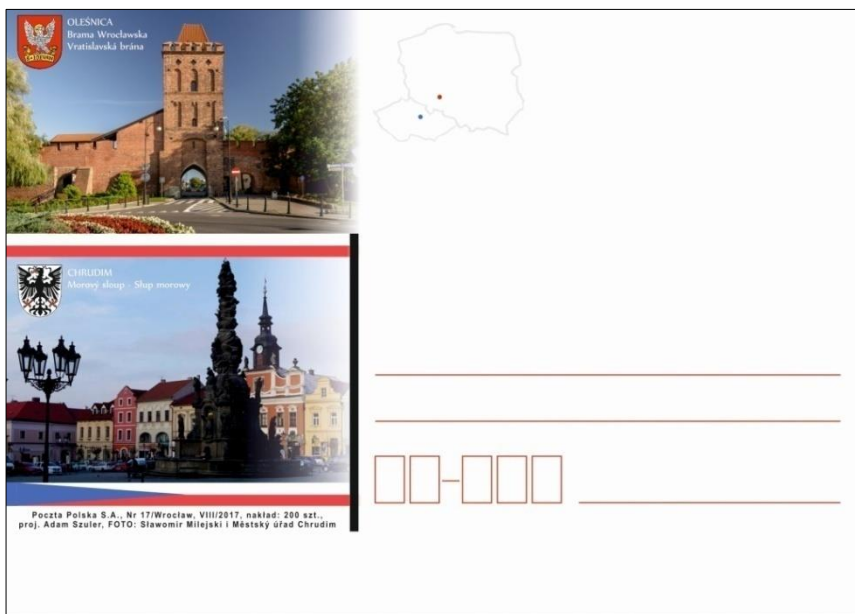
62. Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny „Oleśnica – miasto książęce”

(mauzoleum). W jej krypcie umieszczono 24 trumny ze zwłokami zmarłych członków rodziny książęcej. We wnętrzu kościoła można zobaczyć wiele cennych dzieł sztuki okresu gotyckiego, renesansowego i baroku. W 1998 roku kościół został podniesiony do poziomu bazyliki mniejszej przez Jana Pawła II.

Brama Wrocławska (dawniej zwana również Bramą Trzebnicką) – jedyna zachowana spośród istniejących dawniej czterech średniowiecznych bram miejskich, które funkcjonowały w ramach murów obronnych Oleśnicy. Najprawdopodobniej w latach 30. XIV wieku, za panowania Konrada I, doszło do przebudowy rezydencji książęcej, która przyjęła postać gotyckiego zamku. Przypuszcza się, iż w tym samym czasie doszło do przekształcenia obwałowań miejskich w mury obronne z cegły. Wzmianki z 1380 roku potwierdzają istnienie murowanych fortyfikacji. Mury miały mieć wówczas wysokość 7–8 m z blankami. Ze względu na to, że przez bramę wiodł trakt w kierunku Trzebnicy, to bramę nazywano wówczas trzebnicką.

W XVI wieku za panowania Karola I Podiebradowicza brama została rozbudowana. W 1614 roku Karol II Podiebradowicz nakazał jej odnowienie bramy. Pod koniec wojny trzydziestoletniej szwedzki generał Arvid Wittenberg nakazał zasypianie fosi miejskiej i rozbiórkę części murów. Uszkodzeniu uległo przedbramie. Po zakończeniu wojny Sylwiusz Nimrod w 1652 roku wydał decyzję odnowienia wieży.

W 1868 roku, w związku z rosnącymi problemami z transportem towarów, rozebrano trzy bramy miejskie, pozostawiono tylko Wrocławską. W latach 1956–1959 prowadzono prace renowacyjne wieży bramnej. Dodano wcześniej nieistniejący hełm, przebudowano wewnątrz i dobudowano historyzujące schody. W latach 2001–2002 doszło do kolejnej renowacji bramy, w której aktualnie mieści się Galeria Brama Wrocławska.

Brama Wrocławska (foto u góry) na kartce okolicznościowej wydanej w 2017 roku z okazji Międzynarodowej Poczty Samochodowej Oleśnica - Chrudim

Cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny – cerkiew parafii prawosławnej w Oleśnicy, w dekanacie Wrocław w Diecezji wrocławsko-szczecińskiej. Pierwszymi wyznawcami

prawosławia w Oleśnicy byli dawni mieszkańcy Chełmszczyzny i Łemkowszczyzny, przesiedleni w wyniku Akcji „Wiśła” w 1947 roku. Pierwsze prawosławne nabożeństwo w Oleśnicy celebrowano jesienią 1952 roku w prywatnym mieszkaniu przy ulicy Wojska Polskiego. Początkowo społeczność pozostawała pod opieką duchownych z Wrocławia. W 1963 roku erygowano samodzielną parafię, której przyznano świątynię powstałą na początku XVI wieku (z połączenia dwóch XIV-wiecznych kościołów), znajdującą się przy ulicy Łużyckiej. Obiekt uległ znacznym zniszczeniom pod koniec II wojny światowej i był przez władze stopniowo odbudowywany. Początkowo nabożeństwa odprawiano w wieży świątyni. Odbudowę całkowicie ukończono w 1978 roku i od tej pory parafia ta korzysta z całego obiektu, który przystosowano do potrzeb liturgii prawosławnej. Parafia początkowo liczyła 245 osób,

jednak wskutek m.in. migracji liczba wiernych znacznie się zmniejszyła i w 2015 roku liczyła 65 wiernych.

Dom Wdów - budynek wybudowany w 1683 roku naprzeciw kościoła NP Marii i św. Jerzego, u zbiegu ulic Matejki i Kościelnej. Pochodzi z fundacji księcia Sylwiusza Fryderyka Wirtemberga. Był to konwent wdów po kaznodziejach i nauczycielach, które księżta otaczali opieką. Zamieszkiwało w nim bezpłatnie 8 wdów, którym zapewniano także opał. Budynek ten, jednopiętrowy z wysokim dachem, był wówczas jednym z wyższych w tym rejonie miasta. Z czasem dach dwuspadowy zamieniono na mansardowy.

W styczniu 1945 roku budynek został spalony i zachowały się tylko mury zewnętrzne. W latach 1960-1962 obiekt został odbudowany. Zewnętrznie bryła została wiernie odtworzona, włącznie z portalem i obramieniami okien. Natomiast wnętrze jest całkiem nowe, dostosowane do potrzeb szkolnictwa muzycznego, gdyż obecnie stanowi siedzibę Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Fryderyka Chopina.

Kościół św. Trójcy – ten barokowy obiekt jest najmłodszym zabytkiem sakralnym w Oleśnicy. Jego powstanie, w mieście protestanckim, przy sprzeciwie księcia oleśnickiego, było możliwe dzięki zaangażowaniu księdza L. J. Pientaga, ofiarności niewielkiej rzeszy katolików (ok. 100 osób) i wsparciu cesarza Karola VI Habsburga. Budowa kościoła trwała w latach 1738-1744, a prace wykończeniowe kontynuowano przez kilkanaście lat.

W roku 1748 wymalowano wewnątrz kościoła, w latach 1750-1755 Anton Erazm Beüer (?) namalował iluzjonistyczny ołtarz główny, sklepienie absydy i nawy głównej oraz inne malowidła pokrywające ściany kościoła. W 1776 r. podwyższono wieżę wraz z hełmem. W 1783 roku wykonano organy, a 10 lat później dobudowano kruchtę zachodnią. Dzięki istnieniu kościoła, ilość wiernych szybko wzrasta. W 1854 roku kościół został podniesiony do rangi kościoła parafialnego.

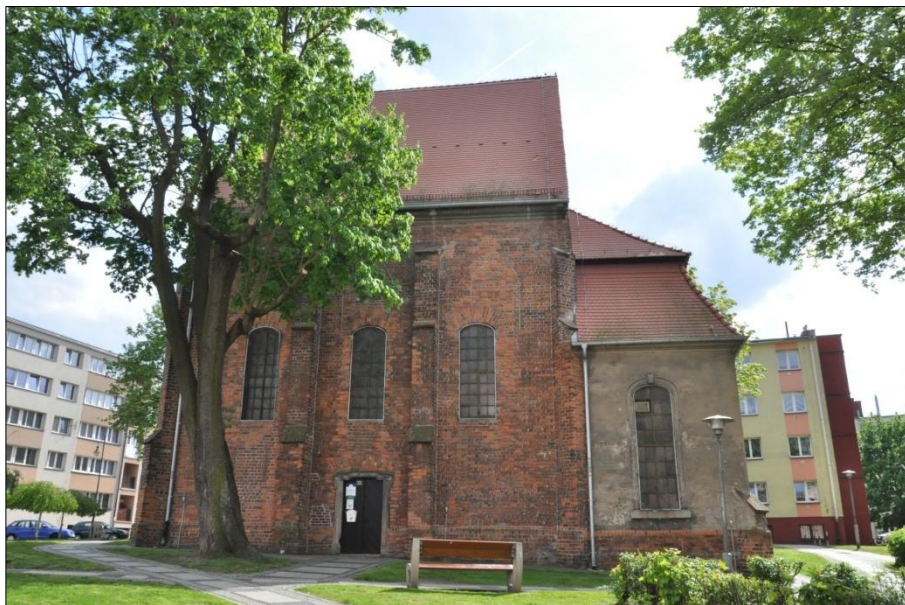
W XX wieku następuje znaczny wzrost ilości katolików (było ich ponad 3 tysiące) i kościół wymagał rozbudowy. W tym celu w 1935 r. zburzono stary dom parafialny przylegający do kościoła wzdłuż ul. Kościelnej i w tym miejscu wybudowano boczną salę kościoła, z wnętrzem także w stylu barokowym. Wówczas pojemność kościoła wzrosła do ok. 1000 miejsc siedzących i stojących. Dom parafialny urządzono w byłym przytułku Wendego. Budynek istnieje do obecnych dni. W 1945 r. spłonęła najpierw boczna sala kościoła, a potem cały kościół. Ze zniszczeń uratowały się jedynie fragmenty ołtarzy bocznych i ich figury, także ołtarz główny oraz ambona, które po odrestaurowaniu i konserwacji zdobią obecne wnętrze.

W latach 1958-1959 kościół odgruzowano, a potem zadaszono i odremontowano. Współczesne malowidła na sklepieniu kościoła wykonał w latach 1960-1963 Jan Molga we współpracy z ks. Kazimierzem Fedykiem. Także odbudowano dawną salę boczną kościoła, która służy obecnie celom katechetycznym. W 2002 roku z inicjatywy ks. Władysława Ozimka rozpoczęto renowację i rewaloryzację kościoła, prowadzoną pod kierownictwem Wiesława Piechówki. Prace te zakończono w 2005 roku. Świątynia ta jest obecnie kościołem pomocniczym parafii rzymsko-katolickiej pw. św. Jana Ewangelisty.

Kościół Zielonoświątkowy – najpierw był on synagogą wybudowaną przez Żydów prawdopodobnie w XIV wieku i po raz pierwszy wzmiankowaną w 1417 roku. Była to orientowana świątynia w stylu gotyckim, dwunawowa, o dwóch filarach podtrzymujących sześć pól sklepiennych. Podobno wzorowana była na synagodze z Pragi, na co wskazuje duże podobieństwo obu budowli.

W 1530 roku synagoga była remontowana i może wówczas dobudowano przedsionek. Po przepędzeniu Żydów z miasta w 1535 roku, pełniła funkcję arsenału miejskiego, potem – magazynu. Po ok. 160 latach budynek przebudowano na zbór ewangelicki pod wezwaniem Zbawiciela. Zapewne wówczas na murach przedsionka nadbudowano wieżę.

Podczas pożaru miasta w roku 1730 kościół spłonął i doszło do zawalenia sklepienia. Cztery lata później został odbudowany w stylu baroku, z fundacji księżnej Juliany Sybilli Karoliny (żony księcia Karola Fryderyka Wirtemberga). Wykonano wówczas nowy hełm wieży (chorągiewka z datą 1733) i barokowe portale. Przekształcono otwory okienne, przebudowano wnętrze (zamiast zniszczonego krzyżowego sklepienia, podpartego filarami, dano drewniane pozorne sklepienie kolebkowe, usunięto filary), dodano nowe wyposażenie (oltarz, łoża książęca, chór muzyczny, empory) oraz zdobienia. Zapewne wówczas powstała przybudówka, mająca pomieścić nowe wyposażenie oraz schody, do nich prowadzących. Od tego czasu kościół był wykorzystywany głównie na lekcje religii oraz nabożeństwa świąteczne.

Zapewne kościół Zbawiciela nie był często odwiedzany przez wiernych i może dlatego w latach 1813-1824 był wykorzystywany do celów wojskowych, a później nawet chciano umieścić w nim urzędy miejskie. Dopiero katastrofa kościoła św. Jana – spowodowała jego pełne religijne wykorzystanie w latach 1905-1910. Po niegroźnych uszkodzeniach wojennych, niepowodujących spalenia wyposażenia – w 1960 r. wykonano remont dachu, a w latach 1968-1969 poddano kościół gruntownej restauracji.

Zamek Książęcy (Zamek Księżąt Oleśnickich) – renesansowa budowla w Oleśnicy, wzniesiona w miejscu gotyckiej warowni z XIII wieku. Siedziba książąt oleśnickich do XIX wieku. Gród obronny Piastów Oleśnickich wzmiankowany był przed rokiem 1238. Pierwszy zapis o zamku pochodzi z 1292 roku. Kolejne rozbudowy i przebudowy uczyniły z niego renesansową rezydencję o nowoczesnej jak na owe czasy fortyfikacji. Najstarszą zachowaną częścią dawnej gotyckiej budowli jest wieża z końca XIII wieku, przebudowana i ozdobiona elementami sgraffitowymi oraz zwieńczona hełmem w późniejszych latach. Widoczna w górnej kondygnacji galeria z kamienną balustradą świadczy o wcześniejszym, gotyckim etapie budowy zamku. Równoległe z wieżą budowano dolną część obecnego zachodniego

62. Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny „Oleśnica – miasto książęce”

skrzydła zamku, gdzie wówczas był dom mieszkalny. Rozbudowa rezydencji rozpoczęła się w latach 1542-1561, a prace wykończeniowe trwały jeszcze w 1616 roku.

Budowę zainicjował prawdopodobnie Konrad I oleśnicki, ale okres świetności zamku przypada na potomków czeskiego króla Jerzego z Podiebradów, którzy objęli w posiadanie księstwo oleśnickie po wygaśnięciu miejscowej linii Piastów. Pierwszym z właścicieli był Henryk I Starszy z Podiebradów, a po jego śmierci jego synowie: Albrecht, Jerzy I i Karol I. Syn ostatniego – Jan z Podiebradów, rozpoczął wielką przebudowę zamku. W pierwszym etapie (od 1542) rozbudował skrzydło zachodnie i wieżę. Zbudował też dla siebie budynek na planie czworokąta, czterokondygnacyjny z dwuspadowym dachem (tzw. zamek przedni lub przedzamcze, również zwany pałacem wdów).

Bratanek Jana – Karol II, nadał zamkowi dzisiejszą bryłę. Zbudował od fundamentów skrzydło wschodnie oraz renesansowe, wsparte na kroksztynach krążanki, które nadają dziedzicznemu reprezentacyjny charakter (lata 1589-1600). Następnie skrzydło południowe (do 1608), które w przeciwieństwie do wschodniego, powstało po wewnętrznej stronie murów dawnego zamku. W prace projektowe zaangażowani byli śląscy architekci Bernard Niuron i Kasper Cuneo, który był prawdopodobnie autorem barbakanu i jego rzeźbionej bramy. W 1616 r. połączono zamek z kościołem galerią i zakończono budowę klatek schodowych.

Po wygaśnięciu linii Podiebradów księstwo oleśnickie przejęli Wirtembergowie i byli właścicielami zamku do 1792, a następnie Welfowie do 1884 (ostatni z Welfów – Wilhelm, nie mieszkał w zamku). Podupadłe budowle stały się pod koniec XIX wieku lennem pruskim. Nowi właściciele – Hohenzollernowie, przeprowadzili gruntowną renowację zamku, który był do 1945 roku letnią rezydencją rodziny.

ZNANI OLEŚNICZANIE

Jerzy (Georg) Bock /Jerzy Buk/ (ur. 12 kwietnia 1621 roku w Komorznie pod Byczyną, zm. 19 listopada 1690 roku w Oleśnicy) – polski pisarz religijny, poeta, tłumacz oraz archidiakon oleśnicki. Pochodził z polskiej rodziny mieszczańskiej prawdopodobnie noszącej nazwisko Buk. Według badań Wincenta Ogrodzińskiego jego rodzina przybyła na Śląsk z Węgier. Jerzy Bock studiował na Węgrzech oraz w Królewcu. W roku 1646 był nauczycielem szkoły parafialnej w Namysłowie. Od 1650 sprawował funkcję pastora w Oleśnicy.

390. rocznica urodzin
Jerzego Bocka

Oleśnica Śląska 1*12.04.2011

Jerzy Bock był autorem poezji o charakterze religijnym, ód oraz epicediów. Przetłumaczył na język polski z języka niemieckiego, popularną na Śląsku księgę liturgiczną Heinricha Martina Eccarda zatytułowaną *Ajenda to jest porządek kościołów ewangelickich księstwa oleśnickiego* (1668), w której umieścił własnego autorstwa rymowaną przedmowę oraz 6. napisanych przez siebie modlitw poetyckich.

Jan Sinapius (ur. 11 września 1667 roku w Tepli, zm. 5 października 1725 roku w Legnicy) – śląski historyk, dramatopisarz i nauczyciel. J. Sinapius urodził się w Tepli na terenie obecnej Słowacji, jego ojcem był poeta Daniel Sinapius. W czasie prześladowań protestantów na terenie Słowacji Daniel Sinapius przebywał przez dziesięć lat w Polsce, a od 1677 roku był rektorem szkoły w Nowym Bojanowie, dzięki czemu Jan znał język polski.

J. Sinapius kształcił się m.in. w Halle i Lipsku, a następnie w wieku 25 lat przyjechał do Oleśnicy, by 28 czerwca 1692 roku objąć stanowisko bibliotekarza w gimnazjum książęcym. W 1694 roku Sinapius poślubił Elisabeth Titz, z którą miał sześcioro dzieci. W 1700 roku został awansowany na dyrektora szkoły i przez kilkanaście miesięcy nauczał synów księcia Krystiana: Krystiana Ulryka i Karola Fryderyka.

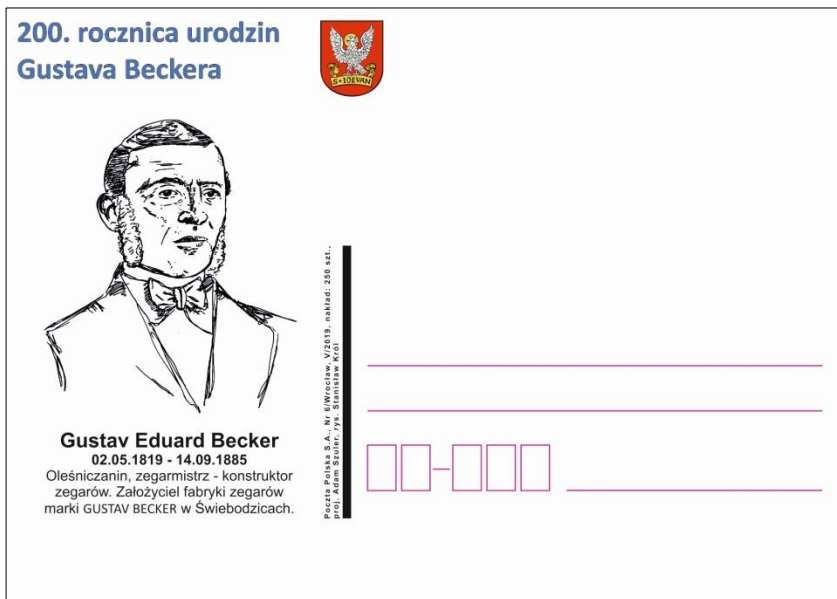
W okresie pobytu w Oleśnicy napisał oraz przygotował do druku obszerną monografię Oleśnicy „*Olsnographia*” oraz księgę heraldyczną Śląska „*Kuriositäten des schlesischer Adels*”. Będąc rektorem szkoły napisał kilka sztuk, które miały być wystawiane przez jego uczniów, jest także autorem publikacji poświęconych zdarzeniom związanym z miastem i rodem książęcym, które emitowano w latach 1702–1707. Za swoją działalność w Oleśnicy Sinapius i jego brat Daniel zostali nobilitowani. Z Oleśnicą był związany do 14 maja 1707 roku, kiedy wyjechał do Legnicy by objąć stanowisko rektora w tamtejszej szkole.

Gustav Eduard Becker (ur. 2 maja 1819 roku w Oleśnicy, zm. 14 września 1885 roku w Berchtesgaden) – niemiecki zegarmistrz i założyciel marki zegarów Gustav Becker. Uczył się jako czeladnik we Frankfurcie nad Menem, La Chaux-de-Fonds, Dreźnie, Monachium, Berlinie i Wiedniu (u mistrza zegarmistrzostwa Philipa Happachera). Pierwszy swój sklep z zegarami otworzył 1 kwietnia 1847 roku w Świebodzicach. W 1852 roku na wystawie przemysłowej we Wrocławiu jego zegary były sygnowane jako Gustav Becker. W 1854 r. Becker otrzymał kontrakt z pocztą. Produkcja gwałtownie wzrosła,

62. Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny „Oleśnica – miasto książęce”

ponieważ w 1873 r. na wystawie światowej w Wiedniu Becker ogłosił wyprodukowanie 75 000 a w 1875 r. 100 000 zegarów. 15 maja 1885 r. jest to już 750 000, a w 1892 r. wyprodukował 1 000 000 zegarów. Po jego śmierci firmę przejął jego syn Paul Albert Becker i został szefem firmy. Milionowy zegar znajduje się w kolekcji Termet S.A. (dawniej Predom Termet) w Świebodzicach, które po 1945 roku przejęły majątek fabryki Beckera. Grób Gustava Beckera znajduje się na cmentarzu komunalnym w Świebodzicach.

Wydaniem kartki okolicznościowej i datownikiem upamiętniono 200. rocznicę urodzin Gustava Beckera (proj. Adam Szuler)

Antoni Cieszyński (ur. 31 maja 1882 roku w Oleśnicy, zm. 3/4 lipca 1941 roku we Lwowie) – polski profesor stomatologii, twórca stomatologii polskiej i jeden z jej światowych pionierów. Był synem Tomasza i Emilii z Chiżyńskich. Uczył się początkowo w Gimnazjum Klasycznym Marii Magdaleny w Poznaniu, a później ukończył gimnazjum w Bydgoszczy. Studiował medycynę, stomatologię i filozofię w Berlinie i Monachium. Dyplom lekarza dentystry otrzymał w 1905 roku, doktorat z najwyższym odznaczeniem – summa cum laude w grudniu 1911 roku. Był członkiem Związku Młodzieży Polskiej „Zet”. Założył Klub Towarzystwa Studentów Polaków w Monachium.

W 1913 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem Ambulatorium Dentystycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego. W marcu 1914 roku, po gruntownej reorganizacji i modernizacji, ambulatorium zostało przekształcone w pierwszy w Polsce Instytut Dentystyczny (w 1930 roku w Klinikę Stomatologiczną).

Po wybuchu I wojny światowej zorganizował w Instytucie Dentystycznym placówkę Polskiego Czerwonego Krzyża. Z powodu ofensywy rosyjskiej i zajęcia Lwowa przez Rosjan we wrześniu 1914 roku ewakuował się najpierw do Tarnowa, a później do Wiednia. Założył tam oddział dla obrażeń szczękowych i poliklinikę stomatologiczną dla uchodźców z Polski. W tym mieście w 1915 roku został członkiem zarządu Polskiego Archiwum Wojennego. W

czasie zamachu ukraińskiego na Lwów (1–22.11.1918) zorganizował Polską Służbę Sanitarną i organizował punkty opatrunkowe dla rannych w części Lwowa zajętej przez Ukraińców.

Był członkiem honorowym Towarzystw Stomatologicznych w Waszyngtonie, Buenos Aires, Pradze i Wiedniu. Był kierownikiem Katedry Dentystyki UJK i Lwowskiego Państwowego Instytutu Medycyny. W roku akademickim 1927/1928 pełnił funkcję dziekana Wydziału Lekarskiego UJK. Sprawował stanowisko przewodniczącego Komitetu Narodowego Międzynarodowego Związku Dentystycznego, był honorowym przewodniczącym Związku Słowiańskich Stomatologów.

Wydawał i redagował czasopisma „Polska Dentystyka” (od 1930 roku „Polska Stomatologia”) oraz „Słowiańska Stomatologia”. Był twórcą reguły izometrii w radiologii, oraz techniki zdjęć rentgenowskich zewnątrz ustnych. Wydawał i był redaktorem Kwartalnika Stomatologicznego, Polskiej Dentystyki i Słowiańskiej Stomatologii. W 1936 roku na międzynarodowej konferencji w Brukseli otrzymał złoty medal im. W.O. Millera za pionierskie zasługi dla światowej stomatologii.

Bogusław Psujek (ur. 22 listopada 1956 roku w Chorupniku k. Krasnegostawu, zm. 21 kwietnia 1990 w Szklarskiej Porębie) – polski lekkoatleta, specjalizujący się w biegach długodystansowych. Zawodnik Oleśniczanki Oleśnica. Zwyciężył w biegach maratońskich w Berlinie (1986) i Beppu (1990). Był rekordzistą Polski w maratonie (1987), zdobył osiem złotych medali mistrzostw Polski seniorów (jeden w biegu na 10 000 metrów, cztery na 5000 metrów oraz trzy w biegach przełajowych) oraz dwa złote medale halowych mistrzostw kraju w biegu na 3000 metrów.

Jego znakomicie zapowiadającą się karierę przerwał nieszczęśliwy wypadek. Wracał nocą do pensjonatu w Szklarskiej Porębie po towarzyskim spotkaniu z kolegami. Chciał wejść do pokoju cichaczem przez balkon, ale poręcz urwała się pod jego ciężarem, spadł z kilku metrów i nie był w stanie się podnieść przez kilka godzin, leżąc na mrozie. Nocna eskapada zakończyła się śmiercią utalentowanego zawodnika Oleśniczanki, który – jak na ironię – znany był ze spokojnego charakteru i wielkiego zdyscyplinowania. Wielu polskich maratończyków jeszcze dzisiaj marzyłoby o uzyskaniu wyniku na poziomie rekordu życiowego Bogusława Psujka wynoszącego 2:10:26.

Franciszek Sudoł (ur. 2 października 1903 roku w Cholewianej Górze k. Niska, zm. 22 września 1990 roku w Oleśnicy) – wieloletni oleśnicki proboszcz. Po ukończeniu gimnazjum w Rzeszowie kształcił się na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie, gdzie również ukończył seminarium duchowne. W katedrze lwowskiej, z rąk arcybiskupa Bolesława Twardowskiego, przyjął 15 czerwca 1930 roku święcenia kapłańskie. W latach 1930-1933 był wikariuszem i katechetą w Tłustem (powiat zaleszczycki), a następnie w latach 1933-1939 administratorem parafii Słobódce Dżuryńskiej (powiat Czortków).

Ksiądz Franciszek Sudoł 2 lipca 1957 roku został proboszczem parafii w Oleśnicy, a wkrótce oleśnickim dziekanem. Jego działalność związana była z renowacją kościoła p.w. św. Jana Ap., odbudową spalonego barokowego kościoła p.w. św. Trójcy oraz poklasztornego budynku z przeznaczeniem na sale katechetyczne. Wykonanie tych prac budowlanych w krótkim czasie nastąpiło jedynie dzięki osobistemu zaangażowaniu Księdza Proboszcza, który swoją postawą pociągnął wiernych do ofiarności i pracy społecznej.

62. Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny „Oleśnica – miasto książęce”

Gorliwość duszpasterską i postawę kapłańską dostrzegły i doceniły władze kościelne. Odnaczyły go godnością prałata honorowego Ojca Św., następnie powołały w 1972 roku do grona kanoników gremialnych Kapituły Metropolitalnej we Wrocławiu i wkrótce potem mianowały jej dziekanem-infułatem.

Staraniem Księdza Infułata otrzymano pozwolenie na budowę nowych kaplic filialnych: w Smardzowie, Niciszowie i Bystrem oraz nowego obiektu sakralnego w Oleśnicy - kościoła p.w. Matki Bożej Miłosierdzia, który jest jego dziełem.

ZORGANIZOWANY RUCH FILATELISTYCZNY W OLEŚNICY

Po pracowitych, ale spokojnych latach 1945-1956 rozpoczął się nowy okres w historii Polski, w tym również w historii Oleśnicy. Obserwujemy odradzanie się życia kulturalnego, większej swobody bycia, a przede wszystkim działalności różnych organizacji społecznych, w tym również działalności filatelistycznej.

W tym czasie w mieście działają już takie organizacje społeczne jak: Stowarzyszenie Naukowo - Techniczne zrzeszające różnej specjalności inżynierów i techników, zespoły zainteresowań, teatry amatorskie, grupy fotografików amatorów i wiele innych. Powstają nowe ulice (m. in. M. Curie - Skłodowskiej), osiedla, rozwijają się zakłady pracy m.in. ZNTK i fabryka obuwia. Rozwija się też Techniczna Oficerska Szkoła Lotnicza. Miasto z każdym dniem staje się piękniejsze, a szczególnie w okresie, kiedy zarządza nim przewodniczący Rady Miasta Franciszek Gawlik. W tym to czasie wysadzono w różnych punktach miasta ponad 300 tysięcy róż. Stąd też Oleśnica nazywana była miastem wież (m.in. Ratusz, wieża ciśnień, Bazylika Mniejsza, kościół Św. Trójcy) i róż.

W takim to spontanicznym okresie rozwoju miasta, z inicjatywy miłośników filatelistyki powstało pierwsze w powojennej historii Oleśnicy Koło Polskiego Związku Filatelistów, które otrzymało numer 36.

Koło PZF Nr 4 w Oleśnicy – zostało założone 29 marca 2016 roku, z inicjatywy Adama Szulera, który skrzyknął nie tylko miejscowych filatelistów do wcielenia tego pomysłu w życie. Oprócz niego członkami założycielami Koła są: Krzysztof Bujak z Oleśnicy, Wojciech Harasimowicz z Biskupic Wielkopolskich, Łukasz Kaczmarek z Oleśnicy, Marek Oleszczuk z Oleśnicy i Karol Szuler ze Smolnicy. Mimo, iż ta jednostka działa dopiero od niespełna 8 lat, to udało się jej już na trwałe zapisać w historii dolnośląskiej i polskiej filatelistyki.

Od 2017 roku, wspólnie z Nieformalną Grupą Rowerową „Oleśnica Bajk Stajl”, organizowana jest poczta rowerowa pod nazwą „Oleśnicka Bajk Poczta”. Każda edycja ma dedykowany datownik okolicznościowy, na której prezentowana jest ewolucja (historia) roweru. Do tej pory przewieziono przesyłki na trasach z Oleśnicy do: Twardogóry (2017), Sycowa (2018), Wrocławia (2019) i Namysłowa (2020), Mirkowa (2022) i Jelcza-Laskowic (2023). Ponadto, Koło organizuje wspólnie z Klubem Zainteresowań PZF „Olesnicoviana” i innymi partnerami, każdego roku, Ogólnopolski Konkurs Plastyczny na projekt kartki pocztowej. Do chwili obecnej odbyło się siedem edycji a tematami konkursów były: 760-lecie nadania praw miejskich Oleśnicy (2015), Rok Henryka Sienkiewicza (2016), spędzanie wolnego czasu na rowerze (2017), 460 lat Poczty Polskiej (2018), Tadeusz Kościuszko - naczelnik, inżynier, generał (2019), Jak w bajce Marii Konopnickiej (2022) i Rok Mikołaja Kopernika (2023). W

2016 i 2017 odbyły się pokonkursowe wystawy kolejno w Bibliotece „Pod Pegazem” oraz ówczesnej Bibliotece i Forum Kultury w Oleśnicy, a w 2023 roku zaprezentowano najlepsze prace w Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu.

Historia roweru na datownikach „Oleśnickiej Bajk Poczty” (proj. Adam Szuler)

Działalnością Koła PZF Nr 4 w Oleśnicy kierowali: Adam Szuler (2016-2021) i Wojciech Śmielecki (2022-nadal).

Koło PZF Nr 36 im. Franciszka Gawlika – zostało założone 7 lutego 1959 roku, kiedy odbyło się pierwsze zebranie organizacyjne, na którym wyłoniono pierwszy historyczny zarząd w składzie: Franciszek Gawlik (przewodniczący), Feliks Łukasiewicz (sekretarz) i Jan Leśniak (skarbnik).

Koło PZF było drugim z kolei po Federacji Naczelnej Organizacji Technicznej, dużą organizacją społeczną zrzeszającą ludzi (zamiłowanych w zbieraniu znaczków). Skład osobowy członków koła to nauczyciele szkół podstawowych i średnich, inżynierowie i technicy, pracownicy administracji, żołnierze zawodowi oraz ludzie różnych innych zawodów. To właśnie ten zespół ludzi pierwszego zarządu Koła i jego sympatycy inicjowali rozszerzanie działalności filatelistycznej na szkoły podstawowe i średnie, zakłady pracy, instytucje oraz jednostki wojskowe (lotniczą i samochodową). Do chwili obecnej najliczniejsza grupa zbieraczy-filatelistów wywodzi się właśnie z w/w jednostek wojskowych

62. Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Filatelistyczny „Oleśnica – miasto książece”

oraz Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego. W swoim najlepszym okresie zrzeszało 213 członków (1986).

To jedno z najstarszych kół filatelistycznych na Dolnym Śląsku działa do dnia dzisiejszego. W 60. rocznicę jego utworzenia przyjęło imię swojego założyciela i pierwszego prezesa – Franciszka Gawlika.

Działalnością Koła PZF Nr 36 w Oleśnicy kierowali: Franciszek Gawlik (1959-1997), Dariusz Szylle (1997-2002), Piotr Sawicki (2002-2004), Dariusz Jagodziński (2005-2009), Adam Szuler (2010-2013) i Jan Majewski (2013-nadal).

Klub Zainteresowań PZF „Olesnicoviana” – został założony 9 kwietnia 2013 roku z inicjatywy Adam Szulera. Na posiedzeniu Prezydium ZO Wrocławskiego PZF przy okazji Okręgowej Wystawy Filatelistycznej w Oławie w dniu 5.11.2013 roku zatwierdzono regulamin „Olesnicoviany” oraz włączono Klub do struktur Polskiego Związku Filatelistów. Do 15.03.2022 roku „Olesnicoviana” działała przy Okręgu Wrocławskim PZF. Od 23.03.2022 roku Klub znajduje się w strukturach Okręgu Kaliskiego PZF.

Celem działalności Klubu jest propagowanie kolekcjonerstwa walorów filatelistycznych, filumenistycznych i fonokartystycznych związanych z ziemią oleśnicką i regionem oraz inicjowanie tematyki opracowań naukowo-badawczych, popularno-naukowych i popularyzatorskich, skierowanych do szerokiej rzeszy odbiorców, poprzez wszelkiego rodzaju publikacje. Ma też w zamiarze pomagać członkom Klubu w uzyskiwaniu i wymianie walorów związanych tematycznie z ziemią oleśnicką i regionem oraz organizować spotkania

REGULAMIN – MATERIAŁY TEMATYCZNE

wymienne, prelekcje, wernisaże, pokazy i wystawy. Zadaniem Klubu jest także opracowywanie (projektowanie) i wprowadzanie do obiegu walorów kolekcjonerskich takich jak datowniki okolicznościowe, kartki beznominałowe, znaczki spersonalizowane etc. Klub chce także nawiązać współpracę z innymi organizacjami zainteresowanymi propagowaniem historii, geografii i walorów krajoznawczych itp., dotyczących ziemi oleśnickiej i regionu.

Oprócz filatelistów „Olesnicoviana” skupia również zbieraczy walorów filumenistycznych, fonokartystycznych, filokartystycznych oraz wszelkich innych kolekcjonerów związanych zbiorami bezpośrednio i pośrednio z ziemią oleśnicką i regionem. Działalnością Klubu kieruje Zarząd Klubu, niezmiennie od początku w składzie: Adam Szuler (prezes), Łukasz Kaczmarek (wiceprezes) i Marcin Jackowski (sekretarz).

Datownik okolicznościowy stosowany z okazji 10-lecia KZ PZF „Olesnicoviana”

Młodzieżowe Koło Filatelistów Nr 4 „ZĄBKOMIERZ” przy Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 6 im. Janusza Korczaka – zostało założone 28 lutego 2018 roku. Początkowo zajęcia Koła odbywały się w salach szkolnych. Od roku szkolnego 2018/2019 młodzi adepci filatelistyki spotykają się w gościnnych salach Biblioteki „Pod Pegazem”, która bezpośrednio przylega do gmachu szkoły. Na zajęcia uczęszczają także uczniowie SP Nr 3 im. Podróżników i Odkrywców Polskich. Koło założył Adam Szuler, który był jego pierwszym opiekunem (2018-2021) wspólnie z Jolantą Przybysz (2018). Obecnie opiekę w Kołem sprawuje od 2022 roku Joanna Szuler.

Reaktywacja młodzieżowego ruchu filatelicznego w Oleśnicy została upamiętniona stosowaniem specjalnego datownika okolicznościowego

Pierwsi członkowie MKF Nr 4 w Oleśnicy na kartce okolicznościowej

BIBLIOGRAFIA

Wikipedia

www.olesnica.pl – strona Urzędu Miasta w Oleśnicy

www.olesnica.org – strona internetowa Marka Nienałtowskiego

<http://www.olesnica.mbm.archidiecezja.wroc.pl> – strona Parafii Najświętszej Maryi Panny Matki Miłosierdzia w Oleśnicy

Szuler Adam, 50 lat zorganizowanego ruchu filatelistycznego w Oleśnicy 1959-2009, Oleśnica –Żagań 2009

Szuler Adam, 70 lat Polskiego Związku Filatelistów (rękopis)

ZARPENUMERUJ „FILATELISTĘ”

Filatelista

Napisz:

filatelista@op.pl lub filatelista@zgpzf.pl

NOTATKI

WYDAWCA

Polski Związek Filatelistów – Okręg Pomorski w Gdańsku
z inicjatywy
Główniej Komisji ds. Filatelistyki Młodzieżowej

GŁÓWNA KOMISJA DS. FILATELISTYKI MŁODZIEŻOWEJ
2023-2025

Adam SZULER
(Okręg Śląsko-Dąbrowski)
tel. 691-437-160

Arkadiusz KAFKA (Okręg Śląsko-Dąbrowski)
Waldemar KAWIŃSKI (Okręg Bydgoski)
Artur LISOWSKI (Okręg Śląsko-Dąbrowski)
Adam MASŁOŃ (Okręg Rzeszowski)
Jolanta MONKOS (Okręg Śląsko-Dąbrowski)

ADRES

Główna Komisja ds. Filatelistyki Młodzieżowej
ul. Kopernika 15c/9
90-405 Oleśnica
email: gkdsfm@wp.pl

Skład komputerowy: **Adam SZULER**

Korekta: **Adam MASŁOŃ**

Projekt okładki: **Waldemar KAWIŃSKI**

Projekt logo: **Waldemar KAWIŃSKI**

Druk: **STUDIO 86 Paweł Szymański - Warszawa**

Nakład: **300 egzemplarzy**

ISBN 978-83-942533-4-9

9 788394 253349